

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce

Hamr na Jezeře

Anna Antošová

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Anna Antošová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Hamr na Jezeře

Název anglicky

Social and Economic Development of the Municipality Hamr na Jezeře

---

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza a zhodnocení sociálního a ekonomického rozvoje obce Hamr na Jezeře. Prioritou je především vyhodnocení změn v časové linii a následné navržení možností dalšího rozvoje obce na základě ekonomického a sociálního potenciálu.

Metodika

Z metodologického pohledu bude využito techniky studia dokumentů odborné povahy, především sekundární analýzy dat Českého statistického úřadu. Součástí empirického výzkumu bude anketa pro občany, která bude klíčovým nástrojem pro zjištění názorů občanů na další směřování rozvoje obce. Dalším zdrojem budou informace získané přímo na úřadu obce. Polostandardizovaný rozhovor se starostou obce, případně místostarostou, poslouží rovněž k získání informací, souvisejících se sociálním a ekonomickým rozvojem obce.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

hospodaření obce, obec, regionální politika, regionální rozvoj, veřejná správa

Doporučené zdroje informací

- ESKELINEN, Heikki, et al.: *Competitiveness, Localised Learning and Regional Development : Specialization and Prosperity in Small Open Economies*, Taylor and Francis, 2002. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral-proquest-com.infozdroje.czu.cz/lib/czup/detail.action?docID=169634>.
- KADEŘÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- MATES, P. – WOKOUN, R. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-100-6.
- PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
- SKOKAN, K. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis, 2004. ISBN 80-7329-059-6.
- TOTH, D. *Ekonomie a management sociálního rozvoje*. Praha: galileo, 2013. ISBN 8-7041-5555-0.
- TOTH, P. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-491-6.
- WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
- WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jakub Husák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 1. 2. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 2. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 08. 02. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Sociální a ekonomický rozvoj obce Hamr na Jezeře“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury. Jako autorka uvedené práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. března 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jakubu Husákovi, PhD. za odborné vedení a poskytnutí mnoha cenných rad, které mi pomohly při vypracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat panu starostovi Milanu Dvořákovi za poskytnutí rozhovoru a potřebných informací.

Sociální a ekonomický rozvoj obce Hamr na Jezeře

Souhrn

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza a zhodnocení sociálního a ekonomického rozvoje obce Hamr na Jezeře. Prioritou je především vyhodnocení změn v časové linii a následné navržení možností dalšího rozvoje obce na základě ekonomického a sociálního potenciálu.

Z metodologického pohledu bude využito techniky studia dokumentů odborné povahy, především sekundární analýzy dat Českého statistického úřadu. Součástí empirického výzkumu bude anketa pro občany, která bude klíčovým nástrojem pro zjištění názorů občanů na další směřování rozvoje obce. Dalším zdrojem budou informace získané přímo na úřadu obce. Polostandardizovaný rozhovor se starostou obce, případně místostarostou, poslouží rovněž k získání informací, souvisejících se sociálním a ekonomickým rozvojem obce.

Klíčová slova: hospodaření obce, obec, regionální politika, regionální rozvoj, veřejná správa

Social and Economic Development of the Municipality Hamr na Jezeře

Summary:

The main aim of the bachelor thesis is to analyze and evaluate the social and economic development of Hamr na Jezeře. Priority is primarily to evaluate changes in the time line and to subsequently propose options for further development of the municipality on the basis of economic and social potential.

From the methodological point of view, the techniques of study of documents of a professional nature will be used, especially secondary data analysis of the Czech Statistical Office. An empirical research will include a survey for citizens, which will be a key tool for identifying citizens' views on further direction of community development. Another source will be the information obtained directly at the municipality office. The semi-standardized interview with the Mayor of the municipality or vice-mayor also serves to obtain information related to the social and economic development of the municipality.

Keywords: municipal administration, municipality, regional policy, regional development, public administration

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíl práce a metodika	13
3	Literární rešerše	14
3.1	Veřejná správa.....	14
3.1.1	Funkce veřejné správy	14
3.1.2	System veřejné správy	15
3.1.3	Postavení veřejné správy	15
3.2	Územní veřejná správa	16
3.2.1	Obec	16
3.2.2	Působnost obce	17
3.2.3	Orgány obce	18
3.2.4	Financování a hospodaření obce.....	20
3.2.5	Územní rozpočet	21
3.3	Strategie regionálního rozvoje	21
3.4	Regionální rozvoj	22
3.5	Regionální politika	23
3.5.1	Pojetí regionální politiky	23
3.5.2	Cíle a nástroje regionální politiky.....	24
3.5.3	Aktéři regionální politiky.....	26
4	Základní charakteristika obce Hamr na Jezeře	28
4.1	Poloha obce a její dostupnost.....	28
4.2	Historie obce	28
4.3	Atributy obce.....	29
4.4	Turistika a turistické zajímavosti v obci a okolí	30

5	Analýza vybraných sociálních a ekonomických ukazatelů	32
5.1	Obyvatelstvo	32
5.2	Nezaměstnanost.....	36
5.3	Hospodaření obce.....	37
5.4	Plán rozvoje obce	38
5.5	Společenský život.....	39
5.5.1	Školství	39
5.5.2	Spolky a členství	39
5.5.3	Podnikání v obci	40
5.5.4	Informování občanů	40
5.5.5	Doprava.....	40
5.5.6	Kultura, sport a cestovní ruch	41
6	Analýza dosažených výsledků – Vlastní šetření	42
6.1	Analýza výsledků průzkumu veřejnosti	42
	Informace o obyvatelstvu	43
	Charakteristika života v obci	45
	Priority v obci v dalším rozvoji	51
6.2	Vyhodnocení ankety.....	54
7	Závěr.....	57
8	Seznam použitých zdrojů	59
9	Přílohy	61

Seznam obrázků

Obrázek 1 Schéma veřejné správy	16
Obrázek 2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020	25
Obrázek 3 Znak a vlajka obce Hamr na Jezeře	30
Obrázek 4 Znak rodu Blektů	30

Seznam tabulek

Tabulka 1 Migrace obyvatel v obci	34
Tabulka 2 Věková skladba obyvatel obce	35
Tabulka 3 Věková skladba obyvatel Libereckého kraje	35
Tabulka 4 Registrovaná míra nezaměstnanosti	36
Tabulka 5 Registrovaná míra nezaměstnanosti	37
Tabulka 6 Věková skupina respondentů	43
Tabulka 7 Vzdělanostní tabulka respondentů	43
Tabulka 8 Délka trvalého pobytu v obci	44
Tabulka 9 Sociální situace respondentů	45
Tabulka 10 Celková spokojenost s životem v obci	46
Tabulka 11 Chybějící služby v obci	46
Tabulka 12 Účast na kulturních a sportovních akcích v obci	47
Tabulka 13 Chybějící kulturní akce postrádané v obci	48
Tabulka 14 Chybějící sportovní zařízení v obci	48
Tabulka 15 Třídění odpadu v obci	49
Tabulka 16 Co zhoršuje životní prostředí v obci	50
Tabulka 17 Návštěvnost veřejného zastupitelstva v obci	50
Tabulka 18 Informovanost občanů	51
Tabulka 19 Hodnocení dosavadního vývoje obce	51
Tabulka 20 Rozvoj obce v příštích letech	52
Tabulka 21 Ochota zapojit se do rozvoje obce	53

Seznam grafů

Graf 1 Historický vývoj počtu obyvatel od roku 1869 do roku 2016.....	32
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel v letech 2006 - 2016.....	33
Graf 3 Vývoj počtu narozených a zemřelých v letech 2006 - 2016	34
Graf 4 Příjmy a výdaje obce 2006 - 2016.....	38

1 Úvod

Základní územní jednotkou státu je obec, jejíž nedílnou součástí jsou občané, pro které se obce snaží zajistit a uspokojit jejich potřeby. Také vytváří příznivé podmínky pro sociální a ekonomický rozvoj obce s cílem zkvalitnit život občanů a zvýšit jejich životní úroveň.

Předmětem této bakalářské práce je provedení sociální a ekonomické analýzy rozvoje obce Hamr na Jezeře. Toto téma jsem si vybrala vzhledem k mému zájmu o další rozvoj obce, kde žiji, a také proto, že mi budoucí vývoj obce není lhostejný. Dalším důvodem výběru tohoto tématu je snaha se co nejvíce přiblížit mému studovanému oboru - Veřejná správa a regionální rozvoj na Provozně ekonomické fakultě, České zemědělské Univerzity v Praze.

Obec Hamr na Jezeře s počtem obyvatel 415 se nachází v regionu soudržnosti Severovýchod v Libereckém kraji, v okrese Česká Lípa. Součástí obce jsou i přilehlé části Břevniště a Útěchovice. Obec je poprvé připomínána roku 1322, kdy je uvedena první písemná zmínka o části obce Útěchovice a v 16. století byl v obci vybudován mlýn na řece Ploučnici a několik hamrů na zpracování železné rudy těžené v blízkém okolí. Obec Hamr na Jezeře je obcí s pověřeným obecním úřadem. Příslušnou obcí s rozšířenou působností je město Česká Lípa.

Práce bude rozdělena na teoretickou část a praktickou část. V teoretické části bude provedena literární rešerše, kde budou popisovány jednotlivé pojmy týkající se veřejné správy, regionálního rozvoje a fungování obcí. Literární rešerše bude vycházet z odborné literatury uvedené v seznamu použitých zdrojů na konci bakalářské práce. V praktické části bude představena obec Hamr na Jezeře a její základní charakteristika. Poté bude následovat analytická část, kde budou uvedeny výsledky analýzy zkoumaných oblastí. Hlavním úkolem je především vyhodnocení změn v časové linii a následně navržení možností dalšího rozvoje obce na základě ekonomického a sociálního potenciálu.

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat a zhodnotit sociální a ekonomický rozvoj obce Hamr na Jezeře a jejích přilehlých částí Břevniště a Útěchovice. Hlavní pozornost je zaměřena především na sociální a ekonomické změny, které ovlivnily rozvoj obce, dále na současnou sociální a ekonomickou situaci obce a potenciál dalšího rozvoje.

Bakalářská práce se dělí na dvě hlavní části, a to část teoretickou a praktickou. První teoretická část práce bude tvořena podrobným studiem a analýzou odborné tematicky zaměřené literatury, která se zabývá vysvětlením základních pojmů, jako je veřejná správa, obec, rozvoj obce a venkova. Dále se bude zabývat problematikou regionální politiky a rozvoje.

Druhá praktická část se bude věnovat přímé charakteristice obce Hamr na Jezeře a jejích přilehlých částí Břevniště a Útěchovice. Z tohoto pohledu budou zmíněny následující tematické okruhy: historie obce, základní údaje o obci, geografie, demografie, ekonomické činnosti obce, infrastruktura, zemědělství, životní prostředí, cestovní ruch a kulturně občanská vybavenost a služby. Cílem zkoumání bude zjištění a vyhodnocení socioekonomických ukazatelů obce v souvislosti s ukončením těžby uranové rudy, která měla na vývoj obce zásadní vliv. Mezi zkoumané faktory budou patřit: vývoj obyvatelstva, nezaměstnanost, podnikatelské prostředí v obci, infrastruktura, občanská vybavenost, stav životního prostředí a rekreační činnost.

Hlavním zdrojem při získávání dat k vypracování analytické části práce bude využití údajů z Českého statistického úřadu, doplněné o informace získané na obecním úřadě. Součástí empirického výzkumu bude anketa pro občany, která bude klíčovým nástrojem pro zjištění názorů občanů na další směřování rozvoje obce. Výzkumné šetření by mělo přinést zjištění názorů občanů na další směřování rozvoje obce. Polostandardizovaný rozhovor se starostou obce, případně místostarostou, poslouží rovněž k získání informací, souvisejících se sociálním a ekonomickým rozvojem obce.

Závěrečná kapitola bude věnována vyhodnocení všech získaných podkladů v porovnání se současným rozvojem obce a naznačení směrů dalšího rozvoje obce.

3 Literární rešerše

3.1 Veřejná správa

Veřejná správa je obecně definována jako správa veřejných záležitostí, jenž je uskutečňována v zájmu veřejném jako projev (součást) výkonné moci. Jelikož jde o organizovanou činnost, musí být správa svěřena konkrétnímu subjektu, který zaručí, že bude vykonávána. V první řadě je tímto subjektem stát a dále subjekty zmocněné státem zákonem (např. veřejnoprávní korporace, veřejné fondy nebo veřejné podniky).¹

3.1.1 Funkce veřejné správy

Mocenská funkce je jednou z nejvýznamnějších funkcí veřejné správy, neboť disponuje veřejnou mocí, tedy schopností autoritativního rozhodování o právech a povinnostech subjektů.

Další je **funkce ochranná**, které hlavním úkolem je zajistit bezpečnost a veřejný pořádek uvnitř státu, ale také ochránit stát před vnějšími hrozbami.

Organizační funkce zajišťuje organizaci státních záležitostí – dělení státu na menší územní celky – regiony, kraje, okresy, obce. Zároveň také vytváří organizační struktury podle obsahu jejich činností – správa obrany státu, správa katastrů, správa soudů. V neposlední řadě organizuje služby zdravotní, vzdělávací a služby sociálního zabezpečení.

Mezi další patří **funkce regulační**, která formuje systém řízení, vytváří se na politické rozmanitosti, vzájemné komunikaci, solidaritě a respektování. Zároveň umožňuje trvalá a dočasná sdružení občanů a jejich shromažďování.

Veřejná správa rovněž plní **funkci služeb veřejnosti** – sociální služby, finanční služby, pečovatelské služby, hospodářské služby, aj.²

---

¹ WOKOUN, René, MATES Pavel, 2001. Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Prospektrum. 134 s. ISBN 80-7175-100-6

² Veřejný sektor, veřejné statky a služby [online]. 2011 [cit. 27.8.2017]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/verejny-sektor-verejne-statky-a-sluzby>

3.1.2 Systém veřejné správy

Systém veřejné správy dělíme buď na centralizovaný, nebo decentralizovaný. Centralizovaný systém veřejné správy, kde je výhradním subjektem stát je typický pro autoritářské politické systémy. Decentralizovaný systém veřejné správy svěřuje část výkonu veřejné správy subjektům samostatným, které jsou odlišné od státu. Tento systém je uplatňován ve všech demokratických státech.³

3.1.3 Postavení veřejné správy

Veřejná správa se skládá ze dvou základních subsystémů. Prvním nejdůležitějším a nejrozsáhlejším subsystémem je **státní správa**, jejíž existence vychází z povahy státu jakožto moci veřejné.⁴ Státní správa je veřejná správa uskutečňována státem, jejíž výkon buď zajišťuje stát svými orgány, zřízených pro tento účel, nebo kterou vykonávají jeho jménem subjekty, na které výkon státní správy přenesl.⁵

Druhým subsystémem je **samospráva** (veřejná samospráva), která je uskutečňována jinými nestátními subjekty. Jedná se o projev přenesení veřejné správy na jiné, nestátní subjekty, tyto nestátní veřejnoprávní korporace spravují určitý okruh záležitosti, které jim přenechal stát, samostatně na samosprávném základě. „*Samospráva je jedním z důležitých nástrojů k zajištění efektivního výkonu správy na takové úrovni, kde je co nejblíže občanům. Tím se současně umožňuje přizpůsobit ji potřebám obyvatel, zajišťuje respektování místních podmínek a jejich zvláštností a přitahuje pozornost lidí ke spravování věcí veřejných.*“⁶ Nejrozsáhlejší druhem samosprávy je územní samospráva – kraje a obce. Dalším druhem samosprávy je samospráva profesní a zájmová – advokátní komora, Česká lékařská komora, Hospodářská komora, aj.⁷

---

³Veřejný sektor, veřejné statky a služby [online]. 2011 [cit. 27. 8. 2017]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/verejny-sektor-verejne-statky-a-sluzby>

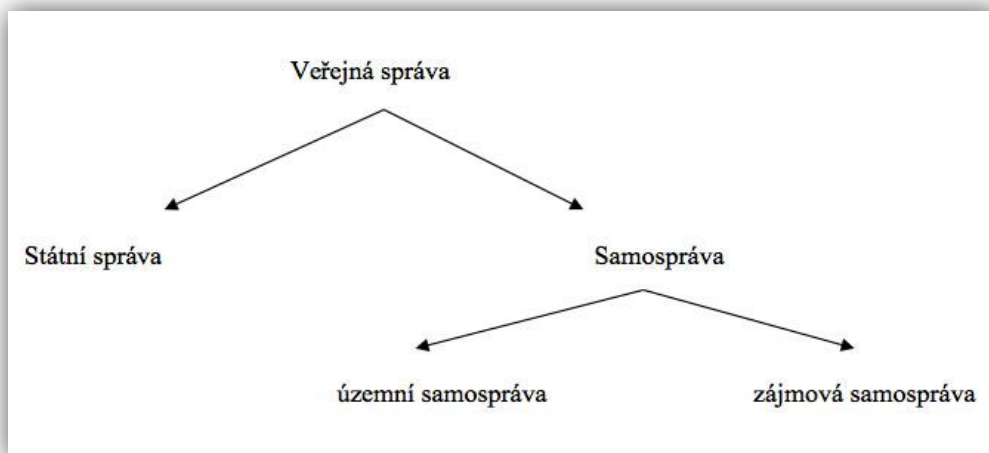
⁴ WOKOUN, René, MATES Pavel, KADERÁBKOVÁ Jaroslava, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 322s ISBN 978-80-7380-304-9

⁵ WOKOUN, René, MATES Pavel, 2001. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Prospektrum. 134 s. ISBN 80-7175-100-6

⁶ WOKOUN, René, MATES Pavel, KADERÁBKOVÁ Jaroslava, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 322-323s ISBN 978-80-7380-304-9

⁷ WOKOUN, René, MATES Pavel, 2001. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Prospektrum. 124 s. ISBN 80-7175-100-6

Obrázek 1 Schéma veřejné správy

Zdroj: <https://publi.cz/books/162/06.html> - vlastní zpracování

3.2 Územní veřejná správa

Územní veřejná správa je ta část veřejné správy, která je prováděna v mezích územně administrativních jednotek, na které je stát rozdělen. Obecně platí, že oproti ústřední správě, zahrnuje územní veřejná správa všechny nižší úrovně správy. Územní veřejnou správu, z regionalistického pohledu, můžeme dělit dle různých kritérií, je důležité rozlišovat územní orgány státní správy a samosprávy, ale také orgány s všeobecnou a omezenou působností.

3.2.1 Obec

Dle § 1 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, je obec v České republice základním územním samosprávným celkem a zároveň základním samosprávným společenstvím občanů žijících na určitém území. Charakteristickými znaky určujícími obec jsou územní základ, občané jako osobní základ a výkon samosprávy. Další skutečností je, že obce mají svůj vlastní majetek, což jim umožňuje samostatně hospodařit.⁸

V České republice je používán smíšený model územní veřejné správy, stejně jako je tomu například v Rakousku či Německu. Obce v těchto státech se smíšeným modelem územní veřejné správy zabezpečují národní veřejné statky a lokální veřejné statky. Vyšší

⁸ WOKOUN, René, MATES Pavel, KADEŘÁBKOVÁ Jaroslava, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 331-332s ISBN 978-80-7380-304-9

stupně územní samosprávy v těchto zemích zajišťují poskytování vybraných národních a regionálních veřejných statků.⁹

3.2.2 Působnost obce

Obce získaly velký rozsah pravomocí, vykonávají řadu činností stanovených v odpovídajících zákonech a předpisech. Jednotlivé činnosti řadíme do dvou skupin podle působnosti – samostatné a přenesené.

Samostatná působnost prezentuje decentralizaci veřejné správy, tedy její trvalé přenesení na jiný subjekt než stát. Příslušné činnosti obec spravuje v rámci své samostatné působnosti, tzn. samostatně. Aktivita v samostatné působnosti obce, jsou vždy v zájmu obce a jejích občanů a jsou do samostatné působnosti obce svěřené zákonem. Hlavně se jedná o uspokojování potřeb svých občanů, zejména bydlení, ochrana a vývoj zdraví, dopravy a spojů, nezbytnost informací, výchovy a vzdělávání a v neposlední řadě ochrana veřejného pořádku a celkový kulturní rozvoj.

Při výkonu samostatné působnosti obec vydává obecně závazné vyhlášky. Pro výkon samostatné působnosti mohou obce zakládat a zřizovat:

- právnické osoby (příspěvkové organizace, obecně prospěšné společnosti, veřejné výzkumné instituce)
- organizační složky obce bez právní subjektivity.

Na rozdíl od samostatné působnosti, u **přenesené působnosti** stát vykonává správu nepřímo subjekty jinými než orgány státní správy, prezentuje tedy dekoncentraci veřejné správy. Kterým obcím a v jakém rozsahu bude přenesená působnost svěřena, záleží na státu. „*Obecně platí, aby se předešlo nejasnostem, že pokud není stanoveno, zda se jedná o samostatnou nebo přenesenou působnost, patří daná záležitost do oblasti samostatné působnosti.*“¹⁰ V současné době pro výkon přenesené působnosti dle míry přenesení státní

---

⁹ MMR [online]. 2017 [cit. 20.10.2017]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5da3e96b-bbcd-4d0f-b7d5-7893393ef28c/komparativni_nalyza_111031_final.pdf

¹⁰ WOKOUN, René, MATES Pavel, KADEŘÁBKOVÁ, 2011. Základy regionálních věd a veřejné správy: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 335s ISBN 978-80-7380-304-9

správy klasifikujeme pro účely výkonu státní správy třístupňové členění obcí. Přenesená působnost ve věcech stanovených zvláštními zákony, je:¹¹

„a) v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce; určenými tímto zákonem nebo jiným zákonem nebo n základě tohoto zákona, v tomto případě je území obce správním obvodem,

b) v rozsahu pověřeného obecního úřadu (§ 64) vykonávána tímto úřadem,

c) v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností (§ 66) vykonávána tímto úřadem“¹²

Subjekt přenesení výkonu státní správy (obecní typ), je dle zákonné úpravy klasifikován na:

- 1) obec,
- 2) obec s matričním úřadem
- 3) obec s pověřeným obecním úřadem
- 4) obec s rozšířenou působností

Stát však také může delegovat zákonem na obec výkon určitých činností. Jedná se tak o nepřímou místní státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce. Tento ji vykonává jako svou přenesenou působnost.¹³

3.2.3 Orgány obce

Obce obvykle vykonávají svoji působnost svými orgány:

- Zastupitelstvo
- Rada obce
- Starosta
- Obecní úřad

---

¹¹ KADERÁBKOVÁ Jaroslava, PEKOVÁ Jitka, 2012 *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*: Wolters Kluwer ČR, 19-21s, ISBN 987-80-7357-910-4

¹² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 61 odst. 1

¹³ KADERÁBKOVÁ Jaroslava, PEKOVÁ Jitka, 2012 *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*: Wolters Kluwer ČR, 19-21s, ISBN 987-80-7357-910-4

- Iniciativní a kontrolní

Zastupitelstvo obce je orgánem zřizovaným v každé obci ve všeobecných, přímých a rovných volbách, tajným hlasováním občanů. Zastupitelstvo obce je voleno na čtyři roky a mandáty zastupitelům jsou přidělovány podle zásady poměrného zastoupení. Počet členů zastupitelstva je stanoven pro každé volební období s ohledem na počet obyvatel a velikost územního obvodu.

Zastupitelstvo obce rozhoduje pouze ve věcech, které náleží do samostatné působnosti obce. Náleží mu rozhodování o záležitostech, které nemohou být převedeny na jiný orgán, například: schvalování programu rozvoje obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, schvalování rozpočtu, volby starosty, místostarosty a dalších členů rady, zřizování obecní policie, vyhlášení místního referenda, zřizování a rušení příspěvkových organizací, schvalování dohody o sloučení obce a změně hranic obce, rozhodování o nabytí a převodu nemovitostí.¹⁴

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti, v oblasti přenesené působnosti přísluší rozhodovat jen tehdy, pokud tak stanoví zákon. Ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu obce. Radu tvoří vždy starosta, místostarosta a další členové (celkem má nejméně 5 a nejvíce 11 členů).

Hlavním úkolem rady obce je příprava návrhů pro jednání zastupitelstva zajištění plnění jeho usnesení. Rovněž zabezpečuje hospodaření obce, rozděluje pravomoci v obecním úřadě, zřizuje odbory a oddělení obecního úřadu, zřizuje a řídí komise rady obce a vydává nařízení obce a přezkoumává opatření obecního úřadu v samostatné působnosti.

Starosta je volen z řad členů zastupitelstva. Podílí se na výkony samostatné i přenesené působnosti obce. Starosta zastupuje obec navenek a z výkonu své funkce je zodpovědný zastupitelstvu obce, svolává a řídí zastupitelstva a rady obce.

Starosta například: řídí zasedání zastupitelstva, odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, zřizuje zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy, podepisuje právní předpisy obce.

---

¹⁶ WOKOUN, René, MATES Pavel, KADEŘÁBKOVÁ Jaroslava, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 347-352s ISBN 978-80-7380-304-9

Obecní úřad zpravidla tvoří starosta, místostarosta, tajemník (pokud je v obci zřízen) a zaměstnanci, kteří jsou v pracovním poměru k obci. Dle potřeby může vytvořit odbory a oddělení pro jednotlivé úseky činnosti. V oblasti samostatné působnosti obce není obecní úřad orgánem s rozhodovací pravomocí, plní pouze úkoly uložené zastupitelstvem a radou obce. V přenesené působnosti, vykonává statní správu v základním rozsahu a je podřízen krajskému úřadu, nebo jinému orgánu příslušnému státní správě.

Iniciativní a kontrolní orgány (výbory) zřizuje zastupitelstvo obce, přičemž přihlíží na potřeby obce. Obvykle zřizuje výbor finanční a kontrolní, a pokud v obci žije nejméně 10 % občanů obce, kteří se hlásí k národnostní menšině, musí být zřízen výbor pro národnostní menšiny. Výbory plní úkoly, kterými je pověřilo, a kterému se také ze svojí činnosti odpovídá.¹⁴

3.2.4 Financování a hospodaření obce

Jedním z nejdůležitějších úkolů, které stát i územní samospráva zabezpečuje, jsou úkoly ekonomické povahy. Finanční systém státu i jednotlivých subjektů územní samosprávy vytváří příslušný veřejný rozpočet a další peněžní fondy.¹⁵

Rozpočet obce je základem finančního hospodaření obce. Rozpočtovým proces je souhrn činností, nezbytných k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. V České republice se rozpočet zpravidla sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces však bývá delší, obvykle zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky. Fáze rozpočtového procesu lze rozdělit do několika etap – příprava, sestavování, projednávání, schvalování, plnění a kontrola plnění rozpočtu, aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.¹⁶

Základní právní úprava rozpočtového procesu územně samosprávného celku je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.¹⁷

---

¹⁵ WOKOUN, René, MATES Pavel, KADERÁBKOVÁ Jaroslava, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 185-190s ISBN 978-80-7380-304-9

¹⁶ PROVAZNÍKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ, Olga, 2009. *Financování měst, obcí a regionů*: Grada Publishing a.s.. 70 s ISBN 978-80-247-2789-9

¹⁷ Rok v obci [online]. 2015 [cit. 18.9.2017]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/542-rozpocetovy-proces>

Hospodaření územní samosprávy s rozpočtovými prostředky během rozpočtového období je shodné s obdobím účetním a je vymezeno kalendářním rokem. V soustavě veřejných rozpočtů v ČR jsou územní rozpočty důležitým článkem.

3.2.5 Územní rozpočet

Základem finančního hospodaření obcí i regionů je v ČR územní rozpočet. Dle Pekové můžeme územní rozpočet charakterizovat jako:

- Decentralizovaný peněžní fond, tvořený, rozdělovaný a používaný na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a nerovnosti
- Z účetního hlediska je bilancí, která posuzuje příjmy a výdaje, musí být vždy vyrovnána
- Je důležitým rozpočtovým plánem, podle kterého se hospodáří v rozpočtovém období
- Je nástrojem koncepce regionální politiky na úrovni územní správy, je nástrojem realizace volebních programů a prosazování lokálních a regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva.

V současné době se mezi rozpočty územní samosprávy zahrnují v ČR:

- Rozpočty měst a obcí
- Rozpočty krajů
- Rozpočty dobrovolných svazků obcí (DSO)
- Rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti (RRRS)

Rozpočet hlavního města Prahy má zvláštní postavení mezi jinými územními rozpočty, neboť je obcí, zároveň městem i krajem.¹⁸

3.3 Strategie regionálního rozvoje

Regionální politika a regionální rozvoj v České republice nemají příliš dlouhou historii. Na našem území se začala prosazovat až na počátku 90. let, do té doby, před rokem 1989, byla regionalistika v tehdejší Československu víceméně opomíjena. Významný rozvoj zaznamenala až v roce 2004, vstupem do Evropské unie. Strukturální

---

¹⁸ WOKOUN, René, MATES Pavel, KADEŘÁBKOVÁ Jaroslava, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 190-193s ISBN 978-80-7380-304-9

fondy otevřely v ČR možnost čerpání finančních zdrojů v v zájmu podpory regionálního rozvoje.

3.4 Regionální rozvoj

Pojem regionálního rozvoje a jeho definice v literatuře bývají často nejednotné. Přestože neexistuje obecně přijímaná a ustálená definice regionálního rozvoje, je chápán jako rozvoj území samotného, i jako činnost představitelů veřejné správy k podpoření rozvoje území.¹⁹

Regionální rozvoj můžeme chápat jako soubor procesů probíhajících uvnitř regionů, které se týkají pozitivních sociálních, ekonomických, environmentálních a dalších proměn regionu. Přesná definice regionálního rozvoje není zcela dána, ale lze podotknout, že jej lze chápat ve dvou základních přístupech. A to v přístupu praktickém a akademickém.

„ Dle praktického chápání je regionálním rozvojem míněno vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného prostoru (území) vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Toto zvýšení a vyšší využití se projevuje v lepší konkurenceschopnosti soukromého sektoru, životní úrovni obyvatel a stavu životního prostředí apod. potenciál regionu lze hodnotit pomocí ukazatelů hrubého domácího produktu na obyvatele, míry nezaměstnanosti, průměrné mzdy, vzdělanostní struktury, kvality a dostupnosti infrastruktury apod. Přírodně-geografický potenciál lze hodnotit např. množstvím a kvalitou nerostných surovin, znečištěním ovzduší, vod a půdy.“²⁰

Takové praktické chápání regionálního rozvoje lze nalézt zejména v činnosti například krajských, městských, obecních úřadů a soukromých společností, které spadají do tak zvaných neakademických institucí. Naopak akademické chápání tohoto rozvoje je spíše zaměřeno na aplikaci nauk a to zejména ekonomie, geografie a sociologie, které řeší jevy, procesy, vztahy území ovlivněné přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami v daném regionu. Přednostně jsou hledány příčinné zákonitosti, rozmisťování ekonomických činností, nerovnoměrné osídlování území a v návaznosti se

¹⁹ MAIER, Karel. 2012, *Udržitelný rozvoj území*: Grada Publishing a.s..171s. ISBN 978-80-247-4198-7

²⁰ WOKOUN, René. 2008 *Regionální rozvoj: (výchozí regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 11s. ISBN 978-807-2016-990

hledají nástroje k ovlivnění těchto ovlivnitelných či neovlivnitelných faktorů. Takovéto pojetí regionálního rozvoje se nazývá regionalistikou a je typické pro akademický přístup. Akademické pojetí regionálního rozvoje vytváří poznatky, které následně využívá pro praktické chápání. Z toho je zřejmé, že tyto dvě pojetí spolu do jisté míry souvisí.²¹

Regionální rozvoj můžeme v obecné rovině označit jako „ proces pozitivních změn“. Obvykle se jedná o zlepšení kvantitativních, ale hlavně kvalitativních charakteristik dané oblasti. Vnímání jednotlivých proměn ze strany obyvatel, podnikatelů, politických představitelů, úředníků veřejné správy, je spojena s konkrétní představou o žádoucím rozvoji. Rozvoj se tak stává výhradně subjektivní veličinou a jeho směřování se odvíjí od místních zdrojů. Představuje taktéž celý komplex procesů probíhajících uvnitř regionu.²²

3.5 Regionální politika

Definovat a popsat regionální politiku vzhledem k obsáhlosti tohoto pojmu je velice obtížné. „ Jak v teoretické, tak i v praktické rovině regionální politika čerpá z poznatků různých vědních disciplin, jakými jsou ekonomie, geografie a demografie, veřejná a sociální politika, právo nebo politologie.“²³ Regionální politiku můžeme definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů, které vedou ke snižování značných rozdílů v sociální a ekonomické oblasti jednotlivých regionů. Regionální politika je určena k usměrňování hospodářské struktury v regionech a měla by přispět ke zlepšení efektivnosti hospodářské politiky²⁴

3.5.1 Pojetí regionální politiky

Rozlišujeme dvě základní pojetí regionální politiky, která úzce souvisejí s jejím historickým vývojem. Prvním pojetím je tradiční regionální politika, která byla uskutečňována do poloviny 70. let. Druhým novým konceptem pojetí je regionální politika

---

²¹ WOKOUN, René, MALINOVSKÝ Jan, DAMBORSKÝ Milan, BLAŽEK Jiří a kol., 2008. *Regionální rozvoj*: Nakladatelství LINDE Praha, a.s., 11-13s ISBN 978-80-7201-699-0

²² Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. 2014 [cit. 18.9.2017]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/regionalni-rozvoj.html>

²³ JÁČ, Ivan a kol., 2010, *Jedinečnost obce v regionu*, Nakladatelství Kamil Mařík – Professional Publishing, 39s ISBN 978-80-7431-038-6

²⁴ WOKOUN, René, MALINOVSKÝ Jan, DAMBORSKÝ Milan, BLAŽEK Jiří a kol., 2008. *Regionální rozvoj*: Nakladatelství LINDE Praha, a.s., 29s ISBN 978-80-7201-699-0

současná, která se formuje od druhé poloviny 70. let a v současnosti jednoznačně převládá ve většině evropských zemí.²⁵

3.5.2 Cíle a nástroje regionální politiky

Jedním ze základních cílů regionální politiky je rozvoj regionů zaměřený na soudržnost a zvyšování konkurenceschopnosti. Regionální politika věnuje zvláštní pozornost charakteristickým problémům rozvoje měst a venkovských oblastí.²⁶ Cíle regionální politiky vycházejí z určení totožnosti hlavních regionálních problémů. Mezi konkrétní cíle patří například: snížení výrazných meziregionálních rozdílů v úrovni nezaměstnanosti, sblížení míry hrubého domácího produktu v jednotlivých regionech a v průměrných příjmech. Mezi dílčí cíle patří: podpoření podnikatelských aktivit v regionu, zlepšení vybavenosti regionu technickou infrastrukturou, povzbuzení bytové výstavby, zlepšení ekologické situace v regionu.

Hlavní cíle regionální politiky ČR na období 2014 – 2020

Cíle odráží základní funkce regionální politiky a vychází z analytických závěrů a vývojových tendencí této oblasti:

Globální cíl: zajištění dynamického a vyváženého rozvoje území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí, přispění ke snižování regionálních rozdílů a umožnění využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územních jednotek

Globální cíl je níže rozveden ve čtyřech základních cílech regionální politiky

Cíl 1 - podpora zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu regionů – růstový cíl

Cíl 2 - zmírnění prohlubování negativních regionálních rozdílů – vyrovnávací cíl

Cíl 3 - posílení environmentální udržitelnosti – preventivní cíl

---

²⁵ WOKOUN, René, MATES Pavel, KADERÁBKOVÁ Jaroslava, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 98s ISBN 978-80-7380-304-9

²⁶ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. 2017 [cit. 19.9.2017]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu>

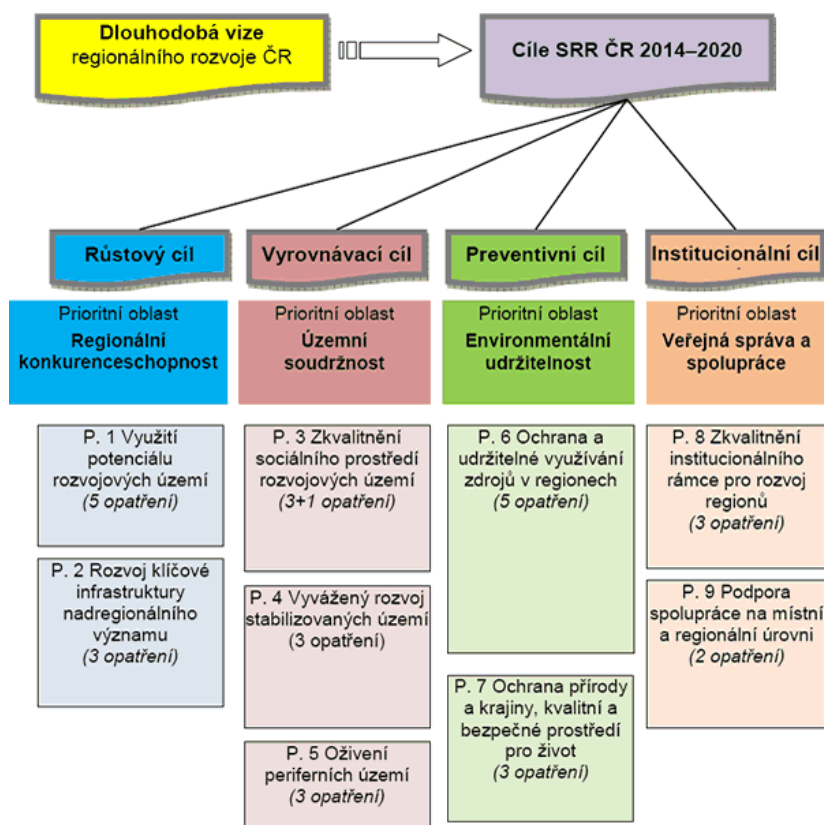

Cíl 4 - optimalizace institucionálního rámce pro rozvoj regionů – institucionální cíl²⁷

Nástroje regionální politiky pak jsou zpravidla odvozovány z cílů regionální politiky a bývají obvykle směřovány na přilákání kapitálu a podnikatelských aktivit do regionu, dosídlení a ustálení obyvatelstva v regionu.²⁸

Základním nástrojem regionální politiky je pro období 2014-2020 Strategie regionálního rozvoje České republiky (ze zákona za ně zodpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj). Tento nástroj zabezpečuje provázanost regionální politiky Evropské unie s naší národní regionální politikou a ostatními odvětvovými politikami, které ovlivňují rozvoj území.

Obrázek 2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020

Zdroj: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>

²⁷ Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014–2020 Josef Postránecký [online]. 2013 [cit. 21.9.2017]. Dostupné z: https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2013/2013-06/01_strategie.pdf

²⁸ WOKOUN, René, 2008 *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politiky, teorie, strategie, programování*: Vydavatelství a nakladatelství Linde Praha 35s ISBN 978-80-7201-699-0

Regionálně zaměřené rozvojové programy, které jsou výhradně financované z národních zdrojů případně spolufinancované ze zdrojů Evropské unie, jsou účinnými nástroji, jejichž prostřednictvím může státní správa pozitivně ovlivňovat území regionů (znevýhodněných, strukturálně, či jinak postižených regionů).²⁹

3.5.3 Aktéři regionální politiky

Základní otázkou regionální politiky je vytvoření jejího institucionálního zabezpečení. Vedle toho, kdo bude přímo uskutečňovat opatření regionální politiky, je nutné odlišit a ustanovit podstatné aktéry regionálního rozvoje a určit jejich vzájemné vztahy, práva a povinnosti. Vytvoření flexibilního systému aktérů regionálního rozvoje je důležité pro řešení disparit v závislosti na úrovni a typu řešení. Toto členění hlavních typů aktérů na základních prostorových úrovních je spíše orientační a inspirativní.³⁰

Aktéři regionálního rozvoje na státní úrovni:

- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Ostatní ministerstva
- Kraje
- Svazek obcí a měst
- Celostátní zájmová uskupení

Aktéři regionálního rozvoje na krajské úrovni:

- Kraj
- Svazky obcí
- Místní akční skupiny
- Územní orgány státní správy
- Podnikatelská sdružení
- Nezisková sdružení
- Vysoké školy

---

²⁹ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. 2017 [cit. 19.9.2017]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu>

³⁰ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. 2014 [cit. 18.9.2017]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/regionalni-rozvoj.html>

Aktéři regionálního rozvoje na mikroregionální úrovni:

- Management svazků obcí
- Obce
- Místní akční skupiny

Aktéři regionálního rozvoje na obecní úrovni:

- Obec
- Obcí zřizované organizace
- Významní podnikatelé
- Zájmová sdružení

4 Základní charakteristika obce Hamr na Jezeře

4.1 Poloha obce a její dostupnost

Obec Hamr na Jezeře (viz. příloha č. 1) se nachází na severu České republiky v Libereckém kraji. Obec leží v krajině plné borových lesů a výrazných kopcovitých i pískovcových vrcholů, které vyčnívají nad Hamerským rybníkem. Tento rybník o celkové rozloze 56 hektarů je napájen Hamerskou strouhou. Dominantou obce je vrchol Děvín, na kterém se nachází stejnojmenná zřícenina hradu, jež je uznanou národní kulturní památkou a pochází z roku 1250. Na sousedním vrcholu od této památky se nachází Hamerský Špičák, kde rovněž existovalo středověké opevnění, sloužící jako předsunutá bašta hradu Děvín.

Obec Hamr na Jezeře se rozkládá v pásmu s nadmořskou výškou 320 – 340 metrů nad mořem a jeho celková katastrální plocha je 1767 hektarů. Součástí obce Hamru na Jezeře jsou místní části Břevniště (viz. příloha č. 2) a Útěchovice (viz. příloha č. 3). Jeho poloha je výhodná pro snadnou dostupnost do větších měst v okolí, neboť leží mezi Libercem a Českou Lípou. Další výhodou polohy obce je 23 km vzdálená dálnice D10, která spojuje Liberec s hlavním městem Praha.

Obec je oblíbeným cílem rekreace a turistiky díky jejím písčným plážím u Hamerského rybníka a přírodním památkám v blízkém okolí. Rovněž je vyhledávaným rybářským revírem. V nedávné době zde byly vybudovány zcela nové cyklostezky a turistické stezky, které přímo procházejí obcí a jsou tudíž vyhledávaným místem pro turisty a cykloturisty. Pro další využití volného času slouží obyvatelům a návštěvníkům obce sportovní a dětské hřiště, přírodní koupaliště, tenisové kurty, veřejná knihovna a kulturní společenský sál v budově obecního úřadu.

4.2 Historie obce

K významné části historie obce Hamru na Jezeře je její místní část Útěchovice, která je již připomínána v roce 1322 a je tím řazena mezi nejstarší obce České republiky. Slavný rod Blektů z Útěchovic zde obýval dnes již nezachovalou Útěchovickou tvrz. Další místní částí je Břevniště, které se v minulosti prezentovalo spíše jako zemědělská obec s okolními výraznými pastvinami a zemědělskými usedlostmi.

První informace o obci Hamr na Jezeře se datuje k roku 1516, kdy je poprvé zmíněno bezejmenné „nové městečko s hamrem“ při železných dolech. Další název byl v roce 1549 „Hamr nový před zámkem“ a v letech 1597 a 1605 je již uváděn jako ves „Nový Hamr“. Zde si nechal Jan Mülner z Mülhauzu postavit dvůr a panské sídlo Nový Děvín.

Ves Hamr na Jezeře byla tak založena a dále budována mezi řekou Ploučnicí, která ji lemuje na severní straně a Hamerskou strouhou na straně jižní. Na konci 19. století se stal Hamr na Jezeře vyhlášeným letoviskem díky svému přírodnímu jezeru s písčítými plážemi. Uprostřed kopců a rozsáhlých borových lesů vznikla tak obec vyhledávaná sezónními turisty a rekreanty. Byla zde postavena řada vilek, penzionů a rekreačních objektů, čímž vesnice dosáhla lázeňského charakteru. Rekreační hodnoty obce, známé a využívané již v předválečných dobách, našly úplné uplatnění až po roce 1945. I když tato oblast nikdy nedosáhla věhlasu Máchova jezera, pro svůj komornější ráz se stala i tak pro mnohé přitažlivou a vyhledávanou.³¹

Objev uranového ložiska v počátku 60. let znamenal pouze utlumení rekreačních aktivit v důsledku vykoupení mnoha objektů. Ani bouřlivý rozvoj těžby uranu v 70. a v první polovině 80. let ještě neznamenal zánik oblasti letní rekreace. Zásadní zvrát přineslo teprve vypuštění Hamerského jezera v roce 1985, motivované bezpečností hornických prací v podzemí. V následujících letech postupně došlo k téměř úplné likvidaci obce, jakožto rekreační oblasti. Hamr postupně opouštěli lidé a některé nemovitosti zcela zanikly. Útlum těžby uranové rudy, zahájený před rokem 1989 a její následné ukončení v roce 1993, vedlo v roce 1995 ke znovu napuštění Hamerského jezera a obec tak dostala možnost opět získat rekreační podobu, zvýšit svou rekreační kapacitu a vrátit svému území původní funkční využití – obytně rekreační.³²

4.3 Atributy obce

Ve znaku obce je v modrém štítě zlatý krácející lev s červenou zbrojí, držící v předních tlapách stříbrnou rybu. Pod ním zlatočerně polcený štítek.

---

³¹ OBEC HAMR NA JEZEŘE. Dostupné on-line z <http://www.obechamr.cz/>

³² DVOŘÁK, Milan, starosta obce Hamr na Jezeře, ústní konzultace

Vlajku tvoří tři vodorovné pruhy, žlutý a modrý oboustranně zubatý a na dolní straně žlutočerně polcený. Modrý má nahoře i dole po čtyřech zubech a pěti mezerách, v modrém pruhu žlutý kráčeující lev s červenou zbrojí držící v předních tlapách bílou rybu hlavou nahoru a hřbetem k žerdi.

Obrázek 3 Znak a vlajka obce Hamr na Jezeře

Zdroj: Registr komunálních symbolů - <https://rekos.psp.cz/detail-symbolu/id/0db8a036-0caa-46e1-9515-3b1303e771b7>

Při zpracování a následném schvalování znaku a erbu v roce 1995, byl bohužel opomenut významný rod Blektů, který u nás dlouhodobě působil a po dlouhá léta žil.

Obrázek 4 Znak rodu Blektů

Zdroj: Obec Hamr na Jezeře - <http://obe Chamr.cz/upload/p%C3%A1ni-blektov%C3%A9-z-ut%C4%Bchovic.jpg>

4.4 Turistika a turistické zajímavosti v obci a okolí

Obec Hamr na Jezeře za posledních deset let zaznamenala zvyšování počtu návštěvníků a jejich přibližný počet dosahuje tisíce za rok. Nejvytíženější jsou v obci především letní měsíce. Počet sezónních návštěvníků začíná stoupat v květnu a postupně narůstá až do července a srpna, kdy je návštěvnost obce nejvyšší. V září a říjnu následuje útlum a zimní sezona je z hlediska návštěvnosti téměř nulová. Největší skupinou, která obec Hamr na Jezeře v letních měsících navštěvuje, jsou rodiny s dětmi.

Poloha obce nabízí řadu turisticky, historicky nebo pro svoji přírodní jedinečnost zajímavých míst. A tím je podporován rozvoj turismu, který přináší obci řadu výhod.

Dominantou obce je již několikrát zmíněný hrad Děvín pocházející ze 13. století. Pískovcový vrch, na náhorní plošině s kulturní památkou zříceniny mohutného hradu, tvoří nádherné panorama obce. Je zde k vidění zachovalý vstupní trakt, obvodová hradba a hradní studna. Na dně již zmíněné studny byla nalezena římská mince císaře Antonína z let 156-158n.l., na cestě ke druhé, dnes již nedochované studni.

Na Křížovém vrchu nad obcí se nachází Kaple Panny Marie, která pochází z roku 1832 a byla vystavěna v novogotickém slohu. Základní kameny na její stavbu, stejně jako kámen na hlavní oltář, byly převezeny z nedalekého hradu Děvín. Na stěnách uvnitř kaple jsou umístěny obrazy zachycující Poslední večeři páně, obraz svaté Barbory a svaté Zdislavy. Po roce 1945 byla kaple postupně téměř zdevastována, ale díky započaté opravě v roce 2008 došlo následně k celkové rekonstrukci kaple společně s přístupovým schodištěm. Pro svou atraktivitu je nyní často využívána ke svatebním obřadům.

Dalším turisticky vyhledávaným místem v okolí Hamru je hrad Stohánek. Jedná se o malý skalní hrad pocházející z 15. století s vytesanými místnostmi do skály. Poprvé je připomínán písemně v souvislosti s panem Benešem z Vartemberka v roce 1431. Po roce 1453 pravděpodobně zpustl a v roce 1760 byla na jeho místě zřízena poustevna, která fungovala do roku 1773. Jediný přístup je po vytesaném úzkém schodišti a jeho poloha poskytuje nádherný výhled do okolí.

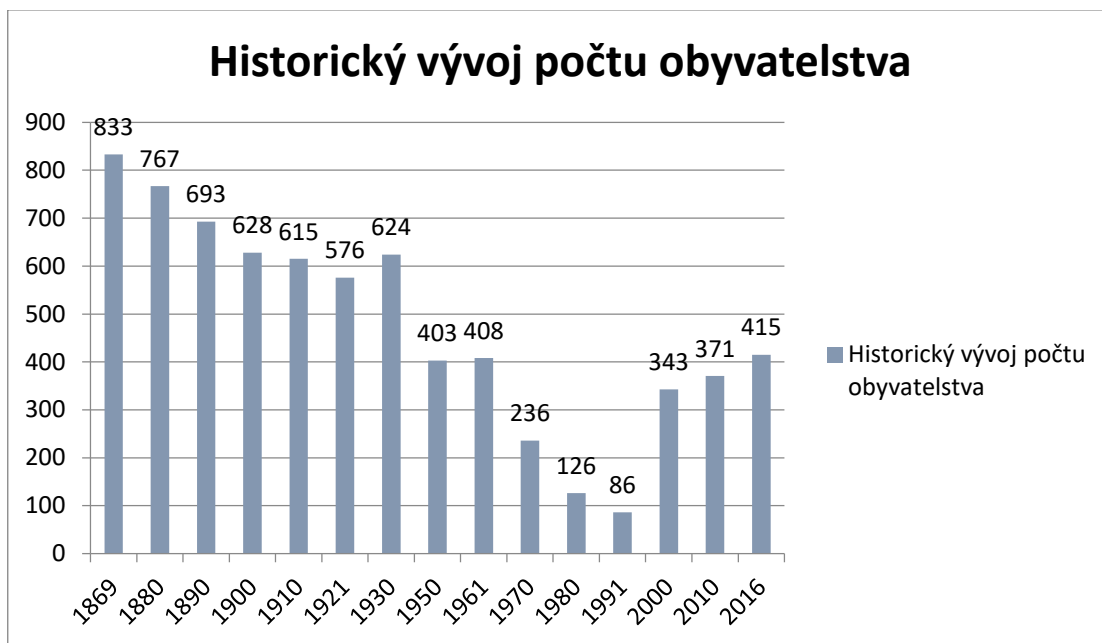
Dalším zajímavým místem je přírodní památka Skalní divadlo (viz. příloha č.4). Jedná se o skalní útvary, které svým rozmístěním tvoří amfiteátr s mohutnou vstupní pískovcovou Schwarzwaldskou branou. Také se jí někdy říká „mladší sestra Pravčické brány“. Hradby jsou vysoké přibližně 10 metrů a jsou tvořeny velkým množstvím skalních dutin.

5 Analýza vybraných sociálních a ekonomických ukazatelů

5.1 Obyvatelstvo

Historický vývoj obce od roku 1869 můžeme sledovat v grafu č. 1. Od roku 1869, kdy obec dosáhla počtu 833 obyvatel, docházelo k pozvolnému úbytku obyvatel. V letech 1991 až 1993 došlo k markantnímu úbytku obyvatel až na konečný počet 73 obyvatel obce. K tak razantnímu vylidňování obce došlo z důvodu rozvoje těžby uranové rudy, kdy docházelo k likvidaci řady typických staveb v obci, jiné objekty byly využity jako účelová zařízení uranových dolů a téměř v centru obce byl vybudován důl hlubinné těžby a následně dekontaminační stanice důlních vod. V roce 1994, kdy byla ukončena těžba a zahájena obnova jezera, dochází k opětovnému nárůstu obyvatel až na konečných 415.

Graf 1 Historický vývoj počtu obyvatel od roku 1869 do roku 2016

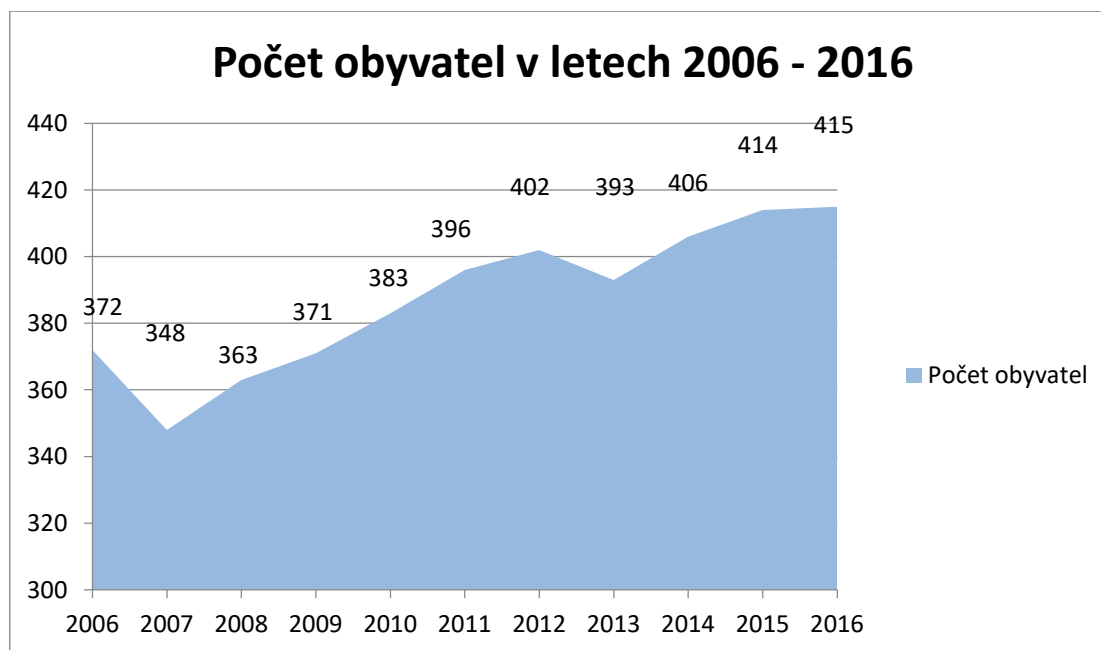
Zdroj: ČSÚ, 2017; Vlastní zpracování

Celkový počet obyvatel zaznamenal v posledních letech pozvolný nárůst. Ve sledovaném období stoupl počet obyvatel v průběhu deseti let o 48 obyvatel, což je patrné z níže znázorněného grafického vyjádření. V grafu č. 2 je uveden vývoj počtu obyvatelstva od roku 2006 do roku 2016. Za relativně nízký nárůst může i fakt, že v obci jsou vysoké ceny stavebních pozemků, tím pádem si případní stavebníci zakoupí pozemek v okolních obcích. Cena pozemků na katastrálním území Hamr na Jezeře činí 1300 Kč/m², ovšem

cena pozemků v katastrálním území Stráž pod Ralskem je pouze 350 Kč/ m². Přestože je poptávka po pozemcích v katastru obce velická, cena je velmi často rozhodující pro výběr stavebního pozemku v blízkém okolí.

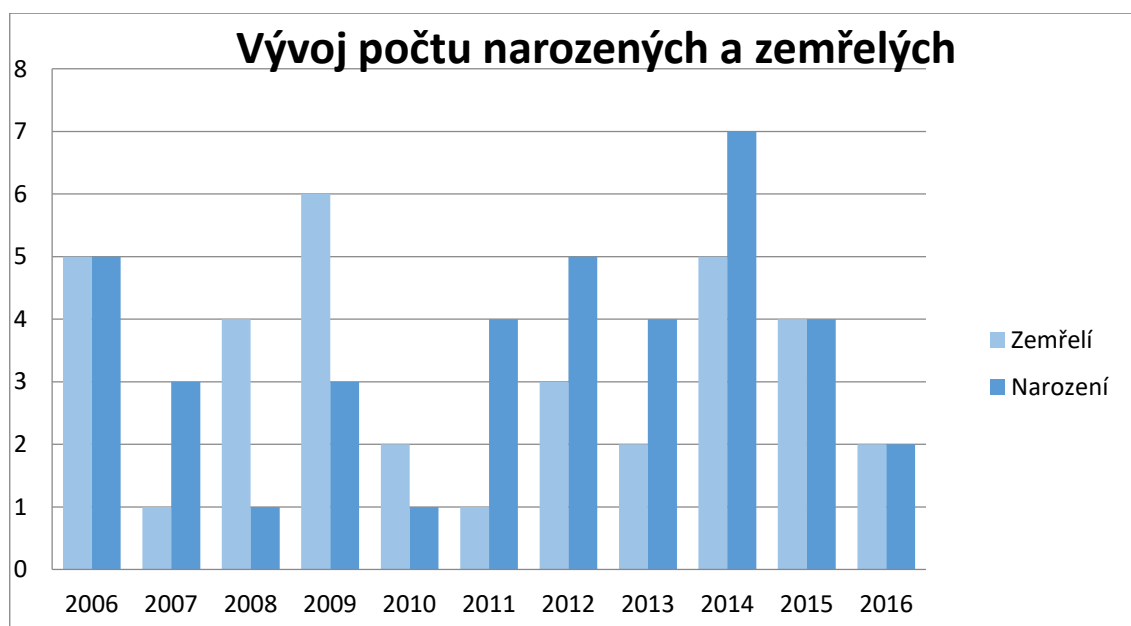
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel v letech 2006 - 2016

Zdroj: ČSÚ, 2017; Vlastní zpracování

Vývoj počtu narozených a zemřelých obyvatel od roku 2006 do roku 2016 popisuje graf č. 3. Z grafu je patrné, že úmrtnost byla do roku 2010 větší než porodnost, avšak v letech 2011 až 2014 počet narozených značně převyšoval počet úmrtí. V letech 2015 a 2016 byl počet narozených a zemřelých stejný. Nejvíce lidí se narodilo v roce 2014 a naopak nejvíce obyvatel zemřelo v roce 2009. Za sledované období se celkem narodilo 39 lidí a zemřelo 35.

Graf 3 Vývoj počtu narozených a zemřelých v letech 2006 - 2016

Zdroj: ČSÚ, 2017; Vlastní zpracování

V následující tabulce je znázorněno migrační saldo obce, které se určuje rozdílem mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých ve zkoumaném územním celku za stejné období. Hodnotu migračního přírůstku znázorňuje rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých osob. Analýza migračního salda obce ukázala, že za posledních deset let byl zaznamenán větší počet přistěhovalých občanů. Za deset let se celkem přistěhovalo 193 obyvatel a odstěhovalo 149 obyvatel. Největší přírůstek byl zaznamenán v roce 2008 a nejvyšší úbytek obyvatel v roce 2007. Vzhledem k tomu, že počet přistěhovalých převyšoval počet vystěhovalých, jedná se o pozitivní migrační saldo, tedy migrační růst.

Tabulka 1 Migrace obyvatel v obci

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem
Přistěhovalí	20	5	24	19	25	22	11	9	27	19	12	193
Vystěhovalí	14	31	6	8	12	13	7	20	16	11	11	149
Migrační saldo	6	-26	18	11	13	9	4	-11	11	8	1	44

Zdroj: ČSÚ, 2017; Vlastní zpracování

Procentuální věkové složení obce můžeme sledovat v tabulce č. 2, která poskytuje srovnání údajů ve třech hlavních věkových skupinách. Věkové skupiny jsou rozděleny na mladé obyvatele ve věku 0 – 14 let, obyvatele v produktivním věku 15 – 64 let a na starší

obyvatele ve věku od 65 let. V obci je více mužů než žen, v procentuálním poměru 52:48. Ze sledovaných údajů je patrné, že nejpočetnější skupinu tvoří obyvatelstvo v produktivním věku, které představuje 70,1%. Skupina mladých a starších obyvatel je srovnatelná 14,9%. Průměrný věk obyvatel obce je 39 let.

Tabulka 2 Věková skladba obyvatel obce

	Počet obyvatel k 31.12 2016	Počet obyvatel dle věku v %			Průměrný věk
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let	
Celkem	415	14,9%	70,1%	14,9%	39
Muži	217	15,2%	71,9%	12,9%	38
Ženy	198	14,6%	68,2%	17,2%	40,2

Zdroj: ČSÚ, 2017; Vlastní zpracování

V tabulce č. 3 můžeme pozorovat procentuální věkové složení obyvatelstva v Libereckém kraji. Ve srovnání s obcí Hamr na Jezeře je v Libereckém kraji nepatrně více žen než mužů (procentuální poměr činí 51:49). Nejpočetnější skupinou je stejně jako u obce produktivní obyvatelstvo, které tvoří 65,1%. Z tabulky je patrné, že skupina mladých obyvatel (0 – 14 let) je menší než skupina starších obyvatel (více než 65let). V posledních letech nejsou vývojové trendy věkové struktury příliš optimistické. Přestože v posledních letech začala porodnost stoupat, dá se předpokládat nárůst podílu nejstarší části obyvatelstva, s tím spojené vyšší nároky na důchodové zabezpečení, zdravotní a sociální služby. V současné době je průměrný věk v obci v porovnání s Libereckým krajem nižší o 2,8 %, čímž se vývoj jeví pozitivním.

Tabulka 3 Věková skladba obyvatel Libereckého kraje

	Počet obyvatel k 31.12 2016	Počet obyvatel dle věku v %			Průměrný věk
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let	
Celkem	440636	16,0%	65,1%	18,9%	41,8
Muži	216556	16,6%	67,2%	16,2%	40,3
Ženy	224080	15,3%	63,2%	21,5%	43,1

Zdroj: ČSÚ, 2017; Vlastní zpracování

5.2 Nezaměstnanost

Pro srovnání nezaměstnanosti byl použit ekonomický ukazatel *registrovaná míra nezaměstnanosti*. Tuto metodiku vypracovává ministerstvo práce a sociálních věcí. Počínaje rokem 2014 na základě dohody Českého statistického úřadu s Ministerstvem práce a sociálních věcí je vytvořen nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR pod názvem *Podíl nezaměstnaných osob*. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti poměřující všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání k ekonomicky aktivním osobám. Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku (v %). Údaje za rok 2012 a 2013 nejsou z důvodu přeměny dostupné. Údaje v tabulce č. 3 a č. 4 byly čerpány ze statistických dat umístěných na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí. Tyto údaje nám dávají přehled o vývoji nezaměstnanosti v Hamru na Jezeře ve sledovaných letech. Obec je srovnávána s Českou republikou, Libereckým krajem a Českou Lípou.

Lze tedy konstatovat, že nejnižší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v roce 2007 a 2008 a to 4%. Naopak nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v roce 2007 se 7,7 %, způsobená celosvětovou ekonomickou krizí, kdy docházelo k útlumu ekonomické činnosti celé řady firem a následného snižování stavu zaměstnanců. V porovnání s okresem Česká Lípa a Libereckým krajem je však míra nezaměstnanosti v obci nižší.

Tabulka 4 Registrovaná míra nezaměstnanosti

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ČR	5,75	4,49	4,51	7,12	7,40	6,77	7,37	8,17
Liberecký kraj	5,18	4,35	5,03	8,29	8,06	7,34	7,75	8,46
Česká Lípa	5,61	4,82	5,45	9,51	9,02	8,52	8,75	9,13
Hamr na Jezeře	7,70	4,00	4,00	6,80	7,40	6,30		

Zdroj: MPSV, 2017; Vlastní zpracování

Podle nové metodiky měření podílu nezaměstnaných osob, která byla poprvé použita v březnu 2014, je patrné, že nezaměstnanost v obci je na rozdíl od minulých let menší než v České Lípě, Libereckém kraji a České republice. Za nízký podíl nezaměstnaných osob může zvýšená nabídka pracovních míst v nedalekém okolí obce.

Například v Kuřívodech byl postaven nový výrobní podnik, který přijal značné množství zaměstnanců.

Tabulka 5 Registrovaná míra nezaměstnanosti

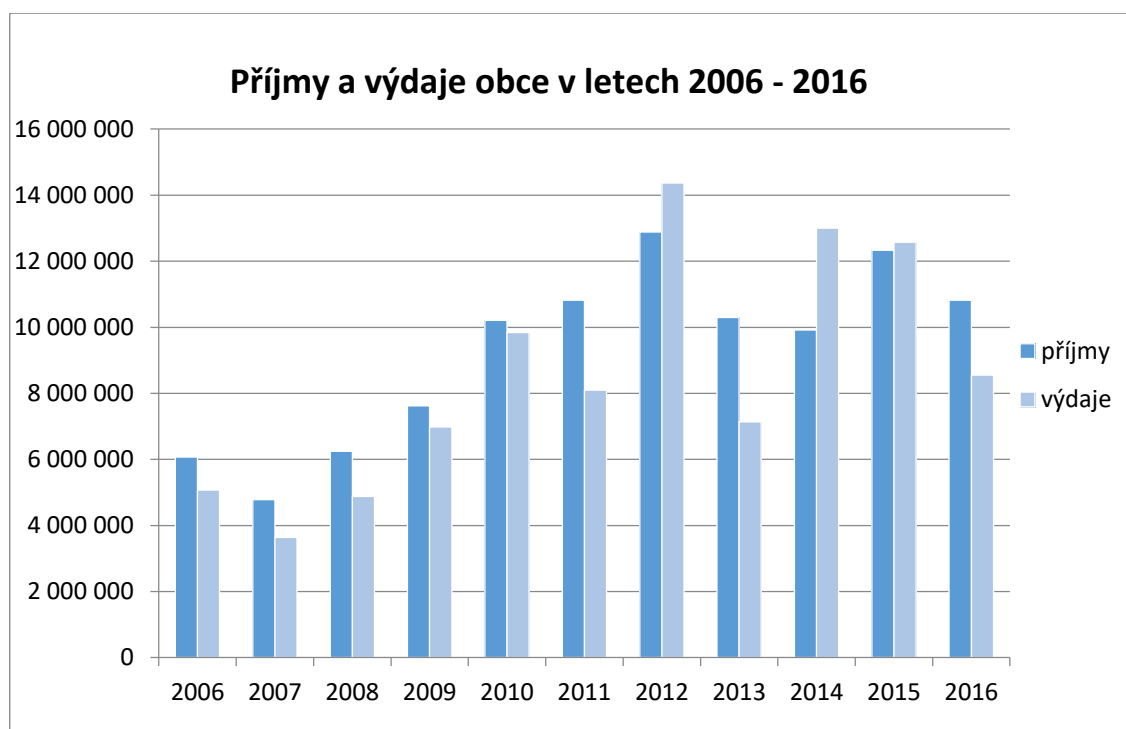
	2014	2015	2016
ČR	7,46	6,24	5,19
Liberecký kraj	7,72	6,36	5,17
Česká Lípa	7,80	5,65	4,24
Hamr na Jezeře	3,60	3,80	2,40

Zdroj: MPSV, 2017; Vlastní zpracování

5.3 Hospodaření obce

Hospodaření obce je analyzováno v časové řadě let 2006 – 2016. Jak je patrné z grafu č. 4, obec hospodaří v dlouhodobém horizontu s přebytkovým rozpočtem, který vznikl překročením příjmů nevyčerpáním plánovaných výdajů. Pouze v letech 2012, 2014 a v roce 2016 vykazují schodek. Schodky rozpočtu v letech 2012, 2014 a v roce 2016 způsobily velké investice obce, například v roce 2014 činila investice na výstavbu sociálního zařízení v kempu 2,4 milionu Kč. Obec rovněž financuje opravy a rekonstrukce kulturních památek a objektů ve vlastnictví obce. Podle slov pana starosty, se obec snaží své investice pokrýt z vlastních zdrojů a půjček využívá jen v mimořádných situacích. Například v roce 2016 činila investice na nákup chatové osady u jezera 5,5 milionu Kč. Obec Hamr na Jezeře je také úspěšným příjemcem dotací, a snaží se maximálně využívat dotačních programů, pravidelně vypracovává projekty a následně soutěží o dotace.

Graf 4 Příjmy a výdaje obce 2006 - 2016

Zdroj: Obecní úřad Hamr na Jezeře, 2017; Vlastní zpracování

5.4 Plán rozvoje obce

Obec Hamr na Jezeře má vypracovaný plán rozvoje obce pro období 2015 – 2020, který je základním strategickým a programovým dokumentem a byl projednán a schválen zastupitelstvem obce. Hlavní úlohou tohoto rozvojového plánu je stanovení základních směrů obce v návaznosti na rozvoj celého regionu. Plán rozvoje obce Hamr na Jezeře je výchozím materiálem pro konkrétní plánovací činnosti obce, tzn. pro plánování a realizaci jednotlivých projektů obce a jejích přílehlých částí.

Jednotlivé projekty budou evidovány v databázi projektů a jejich aktualizace bude prováděna průběžně, vždy po projednání a schválení zastupitelstvem obce. Na internetových stránkách obce bude vždy k dispozici aktuální verze a bude sloužit občanům obce jako informační zdroj o projektových záměrech a směrech rozvoje obce.³³

³³ DVOŘÁK, Milan, starosta obce Hamr na Jezeře, ústní konzultace

5.5 Společenský život

5.5.1 Školství

V obci se nachází Dětský domov se školou, kam jsou umístovány děti s diagnostikovanými poruchami chování a učení. Většina dětí z tohoto domova pochází z nestabilního rodinného prostředí a kapacita zařízení je 48 dětí. Součástí zařízení je základní škola, tři internátní budovy a správní budova se školní jídelnou. Obyvatelé obce mají možnost využít jídelnu dětského domova a odebírat obědy s možným příspěvkem od obce.

5.5.2 Spolky a členství

Obec je od roku 2008 členem místní akční skupiny LAG Podralsko. Hlavní činností tohoto spolku je příprava projektů, žádostí o dotace a granty a zajištění jejich realizace. Dále se spolek zabývá spoluprací se svazky obcí Mikroregion Podralsko, pomáhá se zpracováním strategických plánů obcí, měst a mikroregionů, spolupracuje se základními a středními školami. Spolupráce s LAG Podralsko pomohla obci v roce 2010 vstoupit do projektu“ U nás je taky hezky“. Ze získaných dotačních prostředků byl v objektu Obecního úřadu zrekonstruován společenský sál na reprezentativní společenskou a výstavní místnost, bylo vybudováno nové foyer se šatnou a provedena akustická úprava hlavního sálu. Podařilo se také přebudovat nevyhovující sociální zařízení a zrekonstruovat nevyhovující přístupové schodiště.³⁴

Hamr na Jezeře je také členem sdružení Mikroregion Podralsko - jedná se o svazek 24 dobrovolně sdružených obcí, náležejících převážně do Libereckého kraje. Jsou to převážně turisticky zajímavé oblasti, které se nachází v Přírodním parku Žitavské hory a Podralska. Cílem tohoto sdružení je poskytnout návštěvníkům ucelený přehled nejzajímavějších turistických cílů v těchto oblastech. Předmětem činnosti mikroregionu je spolupráce obcí při realizaci investičních akcí v návaznosti na potřeby celého regionu. Zároveň také zapojování občanů do dění a rozhodování v tomto území.³⁵

---

³⁴ OBEC HAMR NA JEZEŘE. Dostupné on-line z: <http://www.obechamr.cz/>

³⁵ MIKROREGION PODRALSKO O projektu. Dostupné on-line z www.podralsko.info/mikroregion-podralsko/turisticke-nabidky/o-projektu/ cit. 2017-09-28

5.5.3 Podnikání v obci

Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v obci je z hlediska počtu zaměstnaných Dětský domov se školou, který zaměstnává celkem 45 lidí, z toho 15 občanů Hamru na Jezeře. Mezi další zaměstnavatele patří Vojenské lesy Mimoň – lesní správa Hamr na Jezeře, která v současné době zaměstnává 3 občany obce. Obvodní báňská záchranná služba DIAMO s. p., která zajišťuje záchranné práce v oblasti Hamru má zde své sídlo od roku 1967. Záchranný sbor stanice je tvořen záchranáři z povolání a dobrovolnými záchranáři. V obci má i své sídlo prosperující firma Kastado, která působí na trhu od roku 1989. Od svého vzniku se soustředí na poskytování odborných služeb v oblasti stavebnictví. V letní sezoně zde nabízí práci pět restaurací a pět provozoven rychlého občerstvení, je zde sezonně otevřena i pekárna.

5.5.4 Informování občanů

Obec má zájem, aby byli občané co nejlépe informováni o aktivitách, událostech a činnostech orgánů obecního úřadu. Občané jsou informováni pomocí obecní desky, která je umístěna před obecním úřadem, úřední desky na internetových stránkách obce a v neposlední řadě místním rozhlasem.

Obecní úřad rovněž poskytuje zdarma občanům čtvrtletní tištěný zpravodaj, který občany informuje o činnostech zastupitelstva obce. Zároveň informuje o budoucích kulturních i sportovních událostech a ostatních činnostech v obci.

5.5.5 Doprava

Dopravní obslužnost je v Hamru na Jezeře na velmi dobré úrovni. Obcí prochází silnice II. třídy II/ 278 Stráž pod Ralskem – Osečná, kterou spravuje Správa silnic Libereckého kraje. Do konce roku 2025 by měl být realizován obchvat obce Hamr na Jezeře a poté bude v obci tato část silnice II/ 278 sloužit jako místní komunikace a dojde k celkovému zklidnění hlavně těžké nákladní dopravy v obci. V obci a v jejích místních částech je dále síť komunikací III. a IV. třídy. Tyto komunikace má obec ve svém vlastnictví a postupně dochází k jejich opravám a rekonstrukcím. Některé části těchto komunikací jsou ve vlastnictví VLS s. p. a DIAMO s. p. a obec se je snaží získat do svého vlastnictví jako nepotřebný majetek státu.

5.5.6 Kultura, sport a cestovní ruch

Obec Hamr na Jezeře nabízí širokou škálu kulturního vyžití. Zejména společenský sál obecního úřadu je velmi často využíván k pořádání kulturních akcí. Každoročně je zde pořádána zábava MDŽ s bohatým programem, vítání nových občánků, klasická divadelní představení, Mikulášská nadílka a jsou zde také pořádány výstavy a přednášky.

Mezi populární akce v obci patří Pálení čarodějnic, Den dětí na obecním hřišti, Vánoční výstava v knihovně a oblíbený Silvestrovský výstup na hrad Děvín.

Pro obyvatele obce jsou neméně podstatné možnosti volnočasových aktivit. Fitness koutek vybudovaný v roce 2016 ve středu obce, je každodenně navštěvován mládeží, dospělými, ale i seniory. V roce 2011 byla na území obce vybudována nová IN-LINE stezka pro bruslaře a cykloturisty. Kolem obce jsou vybudované turistické stezky a cyklostezky, které tvoří celkem 36 km tras.

Hamr na Jezeře se tak stává vyhledávaným místem pro návštěvníky z celého Libereckého kraje.

6 Analýza dosažených výsledků – Vlastní šetření

V rámci zpracování analytické části bakalářské práce bylo prováděno zjišťování názoru veřejnosti. Pro zhodnocení sociálního a ekonomického rozvoje obce bylo potřeba shromáždit jednotlivé údaje o obci a jejích přilehlých částí. Anketní šetření bylo zaměřené na spokojenost občanů s kvalitou života v obci, s prací zastupitelstva, názory na dosavadní rozvoj a také na budoucí směřování obce.

Získávání dat proběhlo prostřednictvím ankety a distribuce anketních lístků probíhala formou elektronického, tištěného rozesílání veřejnosti a i osobním předáním. Celkem bylo těmito způsoby do domácností rozesláno 415 dotazníků a vyplněné lístky bylo poté možno odevzdat na obecním úřadě v Hamru na Jezeře. Dotazování obyvatel proběhlo zcela anonymně.

Hlavním cílem výzkumu bylo zjištění spokojenosti občanů s prostředím, ve kterém žijí a názorů na problémy se kterými se v každodenním životě setkávají. Anketa byla strukturována tak, aby obsáhla všechny životní situace obyvatel obce, tedy:

- Základní identifikační údaje – „ informace o obyvatelstvu“
- Spokojenost s životní úrovní – „ charakteristika života v obci“
- Oblast rozvoje obce – „ priority v obci v dalším rozvoji“

6.1 Analýza výsledků průzkumu veřejnosti

Soubor respondentů se sestává ze 158 obyvatel, 69 mužů (43,7 %) a 89 žen (56,3 %). Vzhledem k celkovému počtu obyvatel obce Hamr na Jezeře (415 obyvatel k 31.12.2016) je početnost respondentů zastoupena 38,2 % obyvatelstva. Ve srovnání se zapojením občanů při anketním šetření v jiných obcích a městech jde o poměrně velké procento a tím poskytuje tento dotazníkový průzkum názor reprezentativního vzorku obyvatel obce. Následující údaje rovněž potvrzují zajištění přehlednosti jednotlivých charakteristik a jednotlivých segmentů respondentů – věk, pohlaví, vzdělání, ekonomická aktivita.

Informace o obyvatelstvu

Věkové zastoupení respondentů

Následující tabulka č. 6 ukazuje rozložení anketních lístků z hlediska věku. Nejvíce respondentů je zastoupeno ve věkové skupině 46 – 64 let (44,9 %), do druhé nejpočetnější skupiny spadá věková skupina 26 – 45 let (32,9 %). Další věkovou skupinu zastoupenou 15,8% je skupina lidí 65 a více a poslední nejméně zastoupenou je skupina občanů ve věku 15 – 25 let (6,3%).

Tabulka 6 Věková skupina respondentů

Věk	Počet respondentů	Procentuální četnost
15 - 25 let	10	6,3%
26 - 45 let	52	32,9%
46 - 64 let	71	44,9%
65 let a více	25	15,8%
Celkem	158	100%

Výše dosaženého vzdělání respondentů

Nejvíce dotazníků z pohledu výše dosaženého vzdělání bylo získáno od osob se středním vzděláním ukončeným maturitou – 77 osob (48,7 %) a 59 osob (37,3 %) se středním vzděláním. Celkem 11 respondentů (7,0 %) mělo ukončené základní vzdělání a osob s vyšším odborným vzděláním bylo 6 (3,8 %) a 5 respondentů dosáhlo vysokoškolského vzdělání (3,2%).

Tabulka 7 Vzdělanostní tabulka respondentů

Vzdělání	Počet respondentů	Procentuální četnost
Základní vzdělání	11	7,0%
Střední vzdělání	59	37,3%
Střední vzdělání s maturitou	77	48,7%
Vyšší odborné vzdělání	6	3,8%
Vysokoškolské vzdělání	5	3,2%
Celkem	158	100%

Délka trvalého pobytu v obci

Další otázkou v anketě byl dotaz ohledně délky trvalého pobytu v obci a tedy i na to, jak obyvatelé hodnotí aspekty života a jak moc do hloubky jsou s obcí sžití. Tyto informace dokládá relevantnost odpovědí respondentů ankety. Většina respondentů žije v obci více než 15 let, nebo od narození – celkem je to tedy 115 osob, což je 72,8 %. Dalších 31 osob žije v obci 5 – 14 let (19,6 %). Nejméně početnou skupinou jsou osoby žijící v obci 1 až 5 let. Názor těchto osob, přestože žijí v obci kratší dobu, může být velice přínosný, neboť mohou porovnávat situaci v obci Hamr na Jezeře se situací z původního bydliště. Těchto respondentů se zúčastnilo 12 (7,6%).

Tabulka 8 Délka trvalého pobytu v obci

Délka trvalého pobytu	Počet respondentů	Procentuální četnost
Od narození	43	27,2%
Více než 15 let	72	45,6%
5 - 14 let	31	19,6%
1 - 5 let	12	7,6%
Méně než rok	0	0,0%
Celkem	158	100%

Sociální situace respondentů

Na otázku aktuální sociální situace, odpovídalo celkem 158 respondentů, 76 osob (48,1 %) je zaměstnáno a dalších 14 osob (8,8 %) jsou majitelé firmy, či osoby samostatně výdělečně činné. V celkovém počtu dotazovaných to znamená, že více než polovina respondentů jsou ekonomicky aktivní lidé, druhá polovina je složena nejvíce ze starobních důchodců – 41 osob (25,9 %), žáků a studentů – 18 osob (11,4%). Ankety se dále zúčastnilo 5 nezaměstnaných osob, 3 osoby pobírající invalidní důchod a 1 žena na mateřské dovolené (což činí 5,7%).

Tabulka 9 Sociální situace respondentů

Sociální situace respondentů	Počet respondentů	Procentuální četnost
Zaměstnanec	76	48,1%
Živnostník/ OSVČ	10	6,3%
Majitel/ spolumajitel firmy	4	2,5%
Žák/ student	18	11,4%
Starobní důchodce	41	25,9%
Invalidní důchodce nebo ZTP	3	1,9%
Mateřská/ rodičovská dovolená	1	0,6%
Nezaměstnaný	5	3,2%
Celkem	158	100%

Charakteristika života v obci

Tato část ankety zastupuje spíše emotivní (subjektivní) stránku každého respondenta. Otázky v této části, týkající se spokojenosti osob s životní úrovní v obci, jsou velmi špatně měřitelné a kvantifikovatelné. Výsledky této části jsou významné z hlediska bližšího chápání postojů a názorů jednotlivých respondentů (občanů obce).

Celková spokojenost s životem v obci

Na otázku celkové spokojenosti s životem v obci odpovědělo přes 94 % (104 dotázaných) kladně, tedy, že jsou spokojeni či spíše spokojeni s místem svého bydliště. Zbýlých necelých 6 % - 9 respondentů je nespokojených, či spíše nespokojených. Na základě odpovědí na tuto otázku vyplývá, že většina dotázaných je spokojena s životem v Hamru na Jezeře a jejích přilehlých částech. Spokojenost obyvatel obce je hlavním ukazatelem dobrého směru jejího rozvoje.

Tabulka 10 Celková spokojenost s životem v obci

Celková spokojenost s životní úrovní v obci	Počet respondentů	Procentuální četnost
Ano	108	68,4%
Spíše ano	41	25,9%
Spíše ne	9	5,7%
Ne	0	0,0%
Celkem dotázaných	158	100%

Chybějící služby v obci

Na tuto otázku chybějících služeb v obci odpovědělo z celkového počtu 158 dotazovaných pouze 141 občanů, 54 osob (38,3%) postrádá v obci obchod, dále 27 občanů (19,1%) postrádá bankomat. Cukrárnu, kavárnu a další ubytovací kapacity by si v obci přálo 23 osob (16,3%). V rámci této otázky rovněž vznesli respondenti, či spíše uvedli jiné postrádané služby v obci: restaurace, klasická hospoda otevřená nejen v létě, tělocvična, posilovna a cestovní ruch v zimním období – celkem 19 dotázaných (13,5%). 18 účastníkům průzkumu (12,8%) v obci žádné služby nechybí.

Dle pana starosty se obchod v obci nejspíš otevírat nebude. Obchod s potravinami byl uzavřen, jelikož v nedalekém 3 km vzdáleném městě byl otevřen Penny Market a obrat naší obecní prodejny rapidně klesl až na hranici ztrátovosti. V letním období, s přívalem turistů, by se obchod uživil, ale zimní měsíce jsou ztrátové.

Tabulka 11 Chybějící služby v obci

Chybějící služby v obci	Počet hlasů	Procentuální četnost
cukrárna, kavárna	12	8,5%
bankomat	27	19,1%
ubytování	11	7,8%
obchod	54	38,3%
nic mi nechybí	18	12,8%
jiné	19	13,5%
Celkem dotázaných	141	100%

Účast na kulturních a sportovních akcích pořádaných v obci

Více než 70% dotazovaných se účastní kulturních a sportovních akcí pořádaných obcí, někteří pravidelně (41 občanů), jiní alespoň občas (76 občanů). 41 respondentů (25,9%) se kulturních a sportovních akcí neúčastní vůbec.

Tabulka 12 Účast na kulturních a sportovních akcí v obci

Účast na kulturních a sportovních akcích pořádaných obcí	Počet respondentů	Procentuální četnost
Ano, pravidelně	41	25,9%
Ano, občas	76	48,1%
Ne	41	25,9%
Celkem dotázaných	158	100%

Kulturní akce postrádané v obci

Poměrně velké procento neúčasti na kulturních a sportovních akcích pořádaných obcí vysvětluje následující tabulka kulturních akcí postrádaných v obci. Přes 32% dotazovaných (51 občanů) postrádá v obci koncerty a divadelní představení. Taneční zábavy chybí 49 osobám (31%), výstavy v obci chybí 34 respondentům (21,5%). 15 osob (9,5%) by uvítalo možnost dalšího vzdělávání v obci a 23 občanů (14,6%) by mezi jinými kulturními akcemi požadovalo diskotéky, country festivaly, rockové koncerty, opětovné zprovoznění letního kina.

Pan starosta v minulém roce oslovil Divadelní společnost Vojan z Českého Dubu, která přislíbila s obcí spolupráci. Z toho důvodu byl sál Obecního úřadu těmto akcím přizpůsoben a byla nainstalována divadelní opona i potřebné osvětlení podia.

Tabulka 13 Chybějící kulturní akce postrádané v obci

Kulturní akce postrádané v obci	Počet hlasů	Procentuální četnost
taneční zábava	49	31,0%
výstavy, galerie	34	21,5%
Koncerty	23	14,6%
divadelní představení	28	17,7%
možnost dalšího vzdělávání	15	9,5%
Jiné	23	14,6%
Celkem dotázaných	172	109%

Chybějící sportovní zařízení v obci

Největší počet respondentů postrádá v obci dětské hřiště – 43 osob (27,2%), dalším v pořadí je volně přístupné víceúčelové hřiště, které chybí 39 občanům (24,7%). 31% - 49 dotazovaných postrádá tenisové kurty a hřiště pro netradiční sporty. Tělocvičnu a posilovnu by v obci uvítalo 29 osob (18,4%). Jiná sportovní zařízení postrádá v obci 15,2% - 24 obyvatel obce (bazén, wellness, minigolf, kuželky).

Na tuto otázku pan starosta odpověděl, že se mohou občané těšit na výstavbu nového hřiště pro děti v Břevništi. Realizace projektu by se měla uskutečnit do konce roku 2020 a investorem by měla být obec ve spolupráci s příspěvím dotace z Ministerstva pro místní rozvoj. Naopak s rekonstrukcí obecního hřiště se ve stávajícím schváleném Programu obnovy vesnice 2015 - 2020 nepočítá.

Tabulka 14 Chybějící sportovní zařízení v obci

Chybějící sportovní zařízení v obci	Počet hlasů	Procentuální četnost
dětské hřiště	43	27,2%
volně přístupné víceúčelové hřiště	39	24,7%
tenisové kurty	27	17,1%
netradiční sporty	22	13,9%
tělocvična, posilovna	29	18,4%
jiné	24	15,2%
Celkem dotazovaných	184	116%

Třídění odpadu v obci

Převážná většina dotazovaných (89,9%) třídí komunální odpad, jen malé procento obyvatel obce (10,1%) se ještě do recyklace odpadu nezapojila. Obecní úřad umístěním kontejnerů umožnil takto recyklovat vytríděný papír, plast, sklo, nápojové kartony a oděvy.

Tabulka 15 Třídění odpadu v obci

Třídění odpadu v obci	Počet respondentů	Procentuální četnost
Ano	142	89,9%
Ne	16	10,1%
Celkem dotazovaných	158	100%

Co zhoršuje životní prostředí v obci

Nejvíce v obci zhoršuje životní prostředí automobilová doprava, shodlo se na tom 54 dotazovaných (34,2%). Téměř 47% občanů se domnívá, že ke zhoršení prostředí v obci přispívají neukáznění občané a turisté a rovněž zakládání černých skládek. 26 respondentů (16,5%) se domnívá, že kvalitu života v obci zhoršuje znečištění ovzduší lokálním topením uhlím a odpadem, ale i spalováním listí. 39 respondentů (téměř 25 % občanů) by navýšilo počet kontejnerů na tříděný odpad, případně zvýšilo intenzitu odvozu tříděného odpadu. 3 respondenti (1,9%) uvedli jako nepříliš životnímu prostředí vyhovující pozůstatky staveb a zařízení z dob těžby uranové rudy.

O nutnosti obchvatu je, dle pana starosty, přesvědčeno nejen vedení obce, ale také většina občanů. Přeložka komunikace se řeší v obci od roku 2002. V současné době je stavba ve stavu vydaného územního rozhodnutí a je součástí schváleného územního plánu obce Hamr na Jezeře. Obec má na sebe převedeny, odkoupeny či směněny všechny stavbou dotčené pozemky a od podniku DIAMO s. p. má tyto pozemky dlouhodobě pronajaty. Realizace přeložky silnice II.třídy č. 278 byla dne 19.2.2015 zařazena do programu IROP na další plánovací období. V současné době jsou prováděny nutné aktualizace dokumentace pro vydání stavebního povolení.

K otázce ohledně kontejnerů na tříděný odpad je pan starosta v současné době v jednání s firmou Compag CZ ohledně posílení svozu komunálního odpadu, především v letních měsících. Kontejnery na železo, barevné kovy a bioodpad v obci nepřibudou.

Tabulka 16 Co zhoršuje životní prostředí v obci

Co zhoršuje životní prostředí v obci	Počet hlasů	Procentuální četnost
Černé skládky	33	20,9%
Neukázněnost občanů a turistů	41	25,9%
Znečišťování ovzduší	26	16,5%
Automobilová doprava	54	34,2%
Nedostatečná nebo nepravdělná intenzita svozu odpadu	12	7,6%
Nedostatek kontejnerů na tříděný odpad	27	17,1%
jiné	3	1,9%
Celkem dotazovaných	196	124%

Návštěvnost veřejného zasedání zastupitelstva

Účast na veřejných projednáváních či veřejných zasedáních zastupitelstva obce je poměrně nízká, více než 70% - 121 respondentů se neúčastní jednání vůbec. Pouze 23% oslovených respondentů se účastní veřejného zasedání či projednávání pravidelně nebo občas. Lhostejnější k veřejnému životu jsou především mladí lidé. Přestože je účast na veřejných zasedáních nízká, panuje mezi občany názor, že jejich zapojení do rozvoje obce je nutné.

Tabulka 17 Návštěvnost veřejného zastupitelstva v obci

Návštěvnost veřejného zasedání zastupitelstva v obci	Počet respondentů	Procentuální četnost
Ano, pravidelně	8	5,1%
Ano, občas	29	18,4%
Ne	121	76,6%
Celkem dotazovaných	158	100%

Informovanost občanů

Nejčastěji se dotazovaní občané informují o akcích, záměrech obce a celkovém životě v obci z Hamerského zpravodaje, úřední desky a z internetových stránek Obecního úřadu – 86,1 % občanů. Zbýlých 38 % respondentů se o dění v obci dozvídá poslechem místního rozhlasu, komunikací s přáteli či známými a někteří občané osobně na úřadě obce. Dostatečná a včasná informovanost občanů je důležitá zejména při krizových

situacích, haváriích, poruchách vodovodu a podobně. A proto obec do budoucna zvažuje zavedení informačních SMS z důvodu lepší možnosti reakce na případné krizové situace.

Tabulka 18 Informovanost občanů

Informovanost občanů	Počet hlasů	Procentuální četnost
Hamerský zpravodaj	53	33,5%
Úřední deska a vývěsky	34	21,5%
Internet	49	31,0%
Místní rozhlas	25	15,8%
Přátelé a známí	28	17,7%
jiné	7	4,4%
Celkem dotazovaných	196	124%

Priority v obci v dalším rozvoji

Hodnocení dosavadního vývoje obce

V další otázce ohledně hodnocení dosavadního vývoje obce se ukázalo, že dosavadní vývoj obce hodnotí občané víceméně kladně. Na škále od 1 do 5, nejvíce respondentů 35,4% hodnotí vývoj obce číslem 2, číslem 1 odpovědělo 52 osob (32,9%). Na postu číslo 3 odpovědělo 33 občanů (20,9%) a posty číslo 4 a 5 byly hodnoceny méně než 8%.

Tabulka 19 Hodnocení dosavadního vývoje obce

Hodnocení dosavadního vývoje obce	Počet hlasů	Procentuální četnost
1 - nejlepší	52	32,9%
2	56	35,4%
3	33	20,9%
4	12	7,6%
5 - nejhorší	5	3,2%
Celkem	158	100%

Co pomůže v rozvoji obce do budoucna?

Na tuto otázku respondenti nejčastěji uvedli, že v budoucnu by obci nejvíce pomohla možnost celoročního rekreačního provozu (24,1% - 38 občanů). Další nejčastější odpovědí

bylo zkvalitnění občanské vybavenosti (18,4% - 29 občanů), na třetím místě se vyskytly různé návrhy občanů (9,5% - 15 občanů) – výstavba obchvatu, zpoplatnění parkovacích míst, odpadkové koše pro psí exkrementy a omezovač rychlosti automobilů v obci. 28 respondentů se stejným procentem shodlo na potřebě zkvalitnění a rozšíření možnosti trávení volného času (8,9%) a zkvalitnění a dostupnosti služeb v obci (8,9%). Podporu výstavby rodinných domů by podpořilo celkem 13 občanů (8,2%) a 7,6 % dotazovaných shodně odpovědělo na tři odpovědi a to technická infrastruktura obce, informovanost veřejnosti a zlepšení životního prostředí a péče o krajinu (36 občanů). 9 lidí (5,7%) považuje za důležité zlepšení nakládání s odpady v obci.

Jako silné stránky obce pan starosta hodnotí především její výhodnou geografickou polohu a atraktivitu okolí vhodného pro sportovní vyžití, cykloturistiku, pěší turistiku, běžecké lyžování, in-line stezky, dobré věkové poměry populace obce, rostoucí počet obyvatel, dobrá dopravní dostupnost a obslužnost autobusovými linkami. Slabou stránkou obce se zdá být dle starosty především odliv turistů v zimních měsících.

Tabulka 20 Rozvoj obce v příštích letech

Rozvoj obce v příštích letech	Počet respondentů	Procentuální četnost
Zkvalitnění a rozšíření možnosti trávení volného času	14	8,9%
Zkvalitnění občanské vybavenosti	29	18,4%
Technická infrastruktura	12	7,6%
Celoroční rekreační provoz	38	24,1%
Informovanost veřejnosti	12	7,6%
Zkvalitnění a dostupnost služeb v obci	14	8,9%
Zlepšení životního prostředí a péče o krajinu	12	7,6%
Zlepšení nakládání s odpady	9	5,7%
Podpora výstavby rodinných domů	13	8,2%
Jiné	15	9,5%
Celkem dotazovaných	168	106%

Jste ochotni udělat něco pro rozvoj své obce? Pokud ano jak?

Do dalšího rozvoje obce nemá zájem se zapojit 36 respondentů (22,8%). Naopak 122 dotazovaných má zájem se aktivně podílet na rozvoji obce. 53 občanů (33,5%) by rádo

připomínkovalo připravované dokumenty a rozvojové záměry v obci. 29 občanů (18,4%) zvolilo aktivní činnosti v pracovní skupině pro tvorbu a aktualizaci rozvojové koncepce. 27 dotazovaných (17,1 %) by bylo schopno poskytnout sponzorský dar obci, placenou reklamu, apod. 13 občanů (8,2%) by se rádo do rozvoje obce zapojilo jiným způsobem, avšak nebyl uveden žádný příklad.

Tabulka 21 Ochota zapojit se do rozvoje obce

Ochota zapojit se do rozvoje své obce	Počet respondentů	Procentuální četnost
Ne	36	22,8%
Ano:		
Činnost v pracovní skupině pro tvorbu a aktualizaci rozvojové koncepce	29	18,4%
Připomínkování připravovaných dokumentů a rozvojových záměrů	53	33,5%
Poskytnutí sponzorského daru obci, placená reklama, apod.	27	17,1%
Jinak	13	8,2%
Celkem dotazovaných	158	100%

6.2 Vyhodnocení ankety

Záměrem anketního šetření bylo zjistit, prostřednictvím osloveného vzorku respondentů, stav spokojenosti obyvatel se stávajícím stavem obce, zájem občanů o dění ve své obci a možnosti dalšího směřování obce. Cílem dotazování občanů nebylo provést „plošné referendum“ a ani se nejednalo o povinné vyplnění ankety. Hlavním cílem bylo provést určitý průzkum mezi občany Hamru na Jezeře, Břevniště a Útěchovic. Tomu odpovídá i počet odevzdaných a vyplněných anketních lístků, který je úměrný počtu obyvatel obcí, současnému trendu a i ochotě občanů sdělovat v anketách jakékoliv názory. Někteří občané se o své názory dělit nechtějí či nemají důvěru ve vyplňování anket, jiní občané jsou skeptičtí, část občanů nevěří, že se něco prostřednictvím ankety změní. Přesto jsou vyjádřené požadavky a názory v anketě považovány jako důležité informace potřebné pro cíl této práce a to jako přínos pro další rozvoj obce.

Anketního šetření se zúčastnilo celkem 158 respondentů z celkem vybraného souboru 415 obyvatel, což v konečném výsledku tvoří 38,2%. Po zpracování vyplněných anketních lístků lze říci, že respondenti zde byli zastoupeni ve všech věkových skupinách. Mezi dotazovanými bylo přítomno více žen a zároveň občanů, kteří spadají do střední věkové skupiny. Dalším poznatkem je, že respondenti mladších věkových skupin byli méně spokojeni s celkovou kvalitou života v obci, s možnostmi volnočasových aktivit a také se službami. Z výsledků dále vyplývá, že převážná většina obyvatel, zhruba přes 90 % občanů, je celkově spokojena s místem bydliště. Tento fakt je hlavním a základním ukazatelem dobrého směru rozvoje obce. O něco méně jsou občané spokojeni se službami poskytovanými v obci. Nejčastěji by dotazovaní uvítali v obci obchod se základními potravinami, který zde v nedaleké minulosti fungoval. Obchod s potravinami chybí téměř 40% občanů. V této otázce lze spatřit rozdíl odpovědí dle věku. Mladší respondenti ve většině případů zvolili možnost, že v obci postrádají nejvíce tělocvičnu, bankomat, posilovnu, anebo jim nic neschází. Na rozdíl od starších obyvatel, kterým chybí obchod, cukrárna, kavárna a bankomat. Bankomat je dalším často uváděným objektem, který v obci chybí 20% respondentů, a v tomto bodě je nutno podotknout celkový nezájem bank o umístování bankomatů ve většině menších obcí na našem území. Dále pak poměrně velkému počtu dotazovaných chybí v obci cestovní ruch, restaurace či kavárna fungující přes zimní měsíce. Tyto odpovědi volili spíše již zmínění starší obyvatelé obce. Další část ankety byla věnována kulturním a dalším akcím pořádaným v obci. Více než 70%

respondentů alespoň občas navštěvuje kulturní a sportovní akce pořádané obcí. Občané by ovšem rádi uvítali v obci častější pořádání tanečních zábav, koncertů a divadelních představení. V této otázce odpovídala značná většina žen, které chybí kulturní akce v obci více než dotazovaným mužům. Značná část dotazovaných by také v obci uvítala možnost dalšího vzdělávání a zprovoznění letního kina, které zde v minulosti fungovalo. Ze sportovních zařízení ze získaných informací nejvíce občané v obci postrádají dětské a víceúčelové sportovní hřiště. Z celkového počtu rozdaných dotazníků, na tuto otázku odpovědělo větší procento mužů než žen. Přestože obec hřiště vlastní, jeho zanedbaný a nevyhovující stav již neodpovídá současným požadavkům na moderní a bezpečné sportoviště. Výrazná většina respondentů, téměř 90%, se aktivně podílí na třídění komunálního odpadu v obci. Na otázku „Co zhoršuje životního prostředí v obci“ byla zjištěna nejvyšší nespokojenost s automobilovou dopravou. Intenzita dopravy v letní sezóně a průjezd těžkých nákladních vozidel by mohl vyřešit obchvat obce, který by obci mohl přinést zásadní ulehčení od této automobilové přetíženosti. Do doby vybudování obchvatu, by obci mohla od tohoto problému prozatím přinést ulehčení alespoň realizace opatření v obci, která by dopravu alespoň částečně zklidnila (zpomalovací pásy, měřiče rychlosti, zpomalovací semaforey). Odpovědi na tuto otázku se výrazně nelišili dle věku respondentů. Dotazovaní se ve velké míře shodli na tom, že v obci zhoršuje životní prostředí automobilová doprava a neukázněnost turistů. Zmíněná neukázněnost turistů a občanů souvisí se zvýšeným hlukem v obci. Dalšími uváděnými problémy jsou neukázněnost řidičů, nedostatečnost parkovacích ploch a zakládání černých skládek. Tento problém ohledně turistů se vyskytuje hlavně v letním období. Jako další byla zjišťována informovanost občanů ohledně dění v obci. Přestože je účast na veřejných zasedáních obce velmi nízká, neznamená to, že by se o dění v obci nezajímali. Dotazovaní občané se o akcích, záměrech obce a celkovém životě v obci zajímají a informace získávají nejčastěji z místního zpravodaje, úřední desky, internetových stránek Obecního úřadu či osobně na úřadě obce Hamr na Jezeře. V tomto bodě lze vidět velký početní rozdíl odpovědí dle věku a vzdělání. Mladí lidé získávají nejčastěji informace o dění v obci z internetu a od přátel a známých. Na rozdíl od toho starší občané se informují prostřednictvím úřední desky, vývěsky, z Hamerského zpravodaje či místního rozhlasu. V ostatních případech se názory jednotlivých skupin respondentů dle věku, vzdělání, pohlaví a dle délky pobytu významně neliší.

V závěru lze říci, že dosavadní rozvoj obce dotazovaní občané hodnotí dobře a to průměrnou známkou 2,1. Uvědomují si, že se obec v posledních letech rozvíjela, investovala a byly zde realizovány významné projekty, které obec zvelebily. Občané, kteří na tomto území žijí déle, hodnotili rozvoj obce víceméně kladně. Horší hodnocení bylo od mladší věkové skupiny. Respondenti se domnívají, že v budoucích letech by se měla obec zaměřit na zkvalitnění a rozšíření možností celoročního rekreačního provozu, možnost vybudování obecních lázní, což by přineslo i další pracovní příležitosti pro občany obce. Soustavným úsilím obce by mělo být rovněž vytváření ploch pro výstavbu rodinných či bytových domů. Téměř 80% občanů je ochotných zapojit se do dalšího rozvoje obce, ve které žijí, různými možnostmi.

7 Závěr

Rozvoj obce je stálý proces vedoucí ke zlepšení života obyvatel žijících na vybraném území. Ohledně zvyšování kvality života občanů záleží z velké části také na jejich spolupráci s obcí. Hlavními aspekty napomáhajícími rozvíjení obce jsou tedy především zmínění občané, a to ti, kteří se aktivně účastní například místních zastupitelstev, občanských sdružení či přispívají i individuálními aktivitami.

Hlavním cílem této práce byla analýza a zhodnocení sociálního a ekonomického rozvoje obce Hamr na Jezeře. Prioritou bylo vyhodnocení změn v časové linii a navržení možností dalšího rozvoje obce na základě ekonomického a sociálního potenciálu. Největší rozvoj probíhal v Hamru na Jezeře do počátku 60. let, kdy byla v katastru obce nalezena rozsáhlá ložiska uranové rudy a v následujících letech došlo k vysokému úbytku obyvatel až k téměř úplné likvidaci obce, jakožto rekreační oblasti. Po roce 1993, kdy došlo k ukončení těžby uranové rudy, obec opět získala rekreační podobu a od tohoto roku dochází k jejímu neustálému zvelebování. Ke zpracování práce bylo také důležité sledování a čerpání informací ohledně vývoje počtu obyvatel, migrace obyvatel v obci, věkové struktury, nezaměstnanosti či hospodaření obce. K 1. 1. 2017 měla obec celkem 415 obyvatel a navíc se v posledních deseti letech sleduje pozvolný nárůst počtu obyvatel, což potvrzuje i pozitivní migrační saldo. Věková skupina obyvatel je nejvíce zastoupena těmi, kteří spadají do rozmezí 15 až 64 let a tím se dá v dalších letech předpokládat mírné stárnutí obyvatel. V Hamru na Jezeře je dále potřeba také zmínit poměrně nízká míra nezaměstnanosti (2,4%) v porovnání s celorepublikovou (5,19%), krajskou (5,17%) i okresní (4,24%) nezaměstnaností. Vliv na tuto míru místní nezaměstnanosti má několik významných zaměstnavatelů v okolí, mezi které spadá například Diamo, s. p., Škoda a.s. a další. Další výhodou obce je dobrá dopravní dostupnost do dalších větších měst (Liberec, Česká Lípa, Mladá Boleslav a tak dále). Analýza hospodaření obce prokázala, že obec dlouhodobě hospodář převážně s přebytkovým rozpočtem, tudíž je schopna samofinancovat běžné výdaje. Meziroční příjmy obce rostou především pomocí čerpáním dotací.

Obec můžeme podle dostupných výsledků a zjištění celkově hodnotit jako vhodné bydliště k dlouhodobému žití občanů. Pomocí například zastupitelstva se obec snaží řešit problémy rozvoje, čerpat granty, dotace a celkově se snaží realizovat projekty pro zlepšení

životní situace, občanské vybavenosti, ekonomiky, služeb i stavů infrastruktury. Prostřednictvím těchto shromáždění je možné komunikovat s občany a reagovat na jejich potřeby, což je dobrá cesta k dalšímu úspěšnému rozvoji města. Čerpáním dotací, spolu s využitím vlastních zdrojů, umožní do budoucna Hamru na Jezeře a jeho přilehlým částem realizovat navržená opatření a projekty tak, aby došlo k ještě většímu zkvalitnění života obyvatel v obci.

Na základě provedeného výzkumu je možné v následujícím období, díky zjištěným informacím z anketního šetření, napomoci k návrhu a vylepšení programu pro rozvoj obce Hamru na Jezeře a jeho přilehlým částem. Nynější program pro rozvoj obce je nyní platný do roku 2020 a tím pádem je možné výsledky této práce použít pro nový návrh programu a tím ke zlepšení kvality života pro zdejší obyvatele. V programu pro rozvoj obce je možné navrhnout v prvním bodě výstavbu víceúčelového hřiště, které by napomohlo obci ve zlepšení a zjednodušení pořádání sportovních akcí. Dále by bylo možné intenzivní zaměření obce na propagaci turismu a to prostřednictvím vybudováním naučných stezek a rozšířením parkovacích ploch na území obce. Důležitým bodem v rozvoji obce je také možnost nápomoci v rozvoji malého a středního podnikání, zaměřeného na služby v oblasti cestovního ruchu.

8 Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

JÁČ, Ivan a kol., 2010, *Jedinečnost obce v regionu*, Nakladatelství Kamil Mařík – Professional Publishing, ISBN 978-80-7431-038-6

KADEŘÁBKOVÁ Jaroslava, PEKOVÁ Jitka, 2012 *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*: Wolters Kluwer ČR. ISBN 987-80-7357-910-4

MAIER, Karel. 2012, *Udržitelný rozvoj území*: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-4198-7

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ, Olga, 2009. *Financování měst, obcí a regionů*: GradaPublishing a.s. ISBN 978-80-247-2789-9

WOKOUN, René, 2008 *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politiky, teorie, strategie, programování*: Vydavatelství a nakladatelství Linde Praha. ISBN 978-80-7201-699-0

WOKOUN, René, MALINOVSKÝ Jan, DAMBORSKÝ Milan, BLAŽEK Jiří a kol., 2008. *Regionální rozvoj*: Nakladatelství LINDE Praha, a.s., ISBN 978-80-7201-699-0

WOKOUN, René, MATES Pavel, 2001. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Prospektrum. ISBN 80-7175-100-6

WOKOUN, René, MATES, Pavel, KADEŘÁBKOVÁ Jaroslava, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-304-9

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 61

Ostatní zdroje

Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. 2014 [cit. 18.9.2017]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/regionalni-rozvoj.html>

Mikroregion Podralsko O projektu. [online]. 2017 [cit. 28.9.2017]. Dostupné z: <http://www.podralsko.info/mikroregion-podralsko/turisticke-nabidky/o-projektu/>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. 2017 [cit. 19.9.2017]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu>

MMR [online]. 2017 [cit. 20.10.2017]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5da3e96b-bbcd-4d0f-b7d5-7893393ef28c/komparativni_nalyza_111031_final.pdf

Rok v obci [online]. 2015 [cit. 18.9.2017]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/542-rozpocetovy-proces>

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014–2020 Josef Postránecký [online]. 2013 [cit. 21.9.2017]. Dostupné z: https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2013/2013-06/01_strategie.pdf

Obec Hamr na Jezeře. [online]. 2017 [cit. 2.11.2017]. Dostupné z: <http://www.obechamr.cz/>

Veřejný sektor, veřejné statky a služby [online]. 2011 [cit. 27.8.2017]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/verejny-sektor-verejne-statky-a-sluzby>

9 Přílohy

Příloha č. 1: Obrazová příloha - obec Hamr na Jezeře

Zdroj: <http://obechamr.cz/upload/Hamr-na-Jeze%C5%99e-21-300x212.jpg>

Příloha č. 2: Obrazová příloha - obec Břevniště

Zdroj: <http://obechamr.cz/upload/B%C5%99evni%C5%A1t%C4%9B.jpg>

Příloha č. 3: Obrazová příloha - obec Útěchovice

Zdroj: <http://obechamr.cz/upload/%C3%9A%C4%Bchovice-300x212.jpg>

Příloha č.4 : Obrazová příloha – Skalní divadlo

Zdroj:http://kibic.rajce.idnes.cz/Hamr_na_Jezere_II._Skalni_divadlo/#02_nejznamejsi_kulisou_skalniho_divadla_je_bezesporu_Svarcvaldska_brana.jpg

Příloha č. 5: Anketa

Vážení spoluobčané,

jmenuji se Anna Antošová, jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze, Provozně ekonomické fakulty oboru Veřejné správy a regionálního rozvoje. V rámci bakalářské práce jsem vypracovala anketní dotazník, který se týká sociálního a ekonomického rozvoje obce Hamr na Jezeře. Výsledky ankety by mohly být například základním kamenem dalšího rozvoje a zkvalitnění života v obci. Dotazník je vypracován jak pro účely mé bakalářské práce, tak může být využit úřadem obce pro jeho další plánování.

Dotazník může vyplnit každý občan obce starší 15 let. Pokud není uvedeno jinak, označte vždy jen jednu z nabízených možností, případně napište svůj názor do volného prostoru k otázce.

Vyplněný dotazník prosím odevzdejte do 30.11.2017 do schránky na vchodu do budovy obecního úřadu, nebo na podatelnu obecního úřadu případně naskenovaný e-mailem na adresu antosova.anna@gmail.com

Děkuji za Vámi strávený čas při vyplňování dotazníku.
Anna Antošová

1. Anketu vyplňuje:

- a) žena muž
- b) **ve věku** 15 – 25 let
 26 – 45 let
 46 – 64 let
 65 let a více
- c) **se vzděláním** základním
 středním
 střední s maturitou
 vyšším odborným
 vysokoškolským
- d) **délka pobytu v obci** žiji zde od narození
 žiji zde více než 15 let
 žiji zde 5 – 14 let
 žiji zde 1 – 5 let

- žiji zde méně než rok
- e) sociální situace**
- zaměstnanec
  - živnostník / OSVČ
  - majitel/ spolumajitel firmy
  - žák/ student
  - starobní důchodce/
  - invalidní důchodce nebo ZTP
  - mateřská/ rodičovská dovolená
  - nezaměstnaný

2. Jste celkově spokojen/a s životem v obci? (jestliže ne, uveďte proč)

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne, _____

3. Jaké služby v obci postrádáte? (max. 3 možnosti)

- cukrárna, kavárna
- bankomat
- ubytování
- obchod (potravin, suvenýry,...)
- nic mi nechybí
- jiné, *uveďte* _____

4. Zúčastňujete se kulturních a sportovních akcí pořádaných v obci? (jestliže ne, uveďte proč)

- ano, pravidelně
- ano, občas
- ne, _____

5. Jaké kulturní akce v obci postrádáte? (max. 3 možnosti)

- taneční zábava

- výstavy, galerie
- koncerty
- divadelní představení
- možnosti dalšího vzdělávání (kurzy...)
- jiné, *uved'te* _____

6. Jaké sportovní zařízení Vám v obci chybí? (max. 3 možnosti)

- dětské hřiště
- volně přístupné víceúčelové hřiště
- tenisové kurty
- netradiční sporty (minigolf, horolezecká stěna,...)
- tělocvična, posilovna
- jiné, *uved'te* _____

7. Třídíte odpad?

- ano
- ne

8. Co podle Vás nejvíce zhoršuje životní prostředí v obci? (max. 3 možnosti)

- černé skládky
- neukázněnost občanů a turistů
- znečišťování ovzduší (spalování odpadů,...)
- automobilová doprava
- nedostatečná nebo nepravidelná intenzita svozu odpadů
- nedostatek kontejnerů na tříděný odpad
- jiné, *uved'te* _____

9. Navštěvujete veřejné zasedání zastupitelstva obce?

- ano, pravidelně
- ano, občas
- ne

10. Jakou cestou získáváte informace od úřadu obce? (max. 3 možnosti)

- z Hamerského zpravodaje

- z úřední desky a vývěsek
- z internetu (www.obechamr.cz)
- z místního rozhlasu
- od přátel a známých
- jiné, *uved'te* _____

11. Jak hodnotíte dosavadní rozvoj obce?

nejlepší 1 2 3 4 5 *nejhorší*

12. Na co by se měl rozvoj obce v příštích letech zaměřit? (max. 3 možnosti)

- zkvalitnění a rozšíření možností trávení volného času
- zkvalitnění občanské vybavenosti
- technická infrastruktura
- celoroční rekreační provoz
- informovanost veřejnosti
- zkvalitnění a dostupnost služeb v obci
- zlepšení životního prostředí a péči o krajinu
- zlepšení nakládání s odpady
- podpora výstavby rodinných domů
- jiné, *uved'te* _____

13. Jste ochoten udělat něco pro rozvoj své obce?

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

Pokud ano, jak se můžete zapojit?(zatrhněte všechny vyhovující možnosti)

- i. činnost v pracovní skupině pro tvorbu a aktualizaci rozvojové koncepce
- ii. připomínkování připravovaných dokumentů a rozvojových záměrů
- iii. pomoc při organizaci různých aktivit (kulturních, společenských, sportovních, pro mládež)
- iv. poskytnutí sponzorského daru obci, placená reklama, apod.

v. jinak: .....
.....

Děkuji za Vámi strávený čas při vyplňování dotazníku

Příloha č. 6: Polostandardizovaný rozhovor se starostou obce - otázky

- 1) Jaké významné projekty plánujete pro budoucí období?
- 2) V čem spatřujete silné stránky obce, které by se daly dále rozvíjet?
- 3) Kde vidíte největší slabinu obce, na které by mělo být v dalších letech zapracovat?
- 4) Jaký projekt představuje podle vašeho názoru největší přínos pro obec za poslední roky a proč?
- 5) Uvažuje se v obci znovuotevření obchodu, který občanům chybí?
- 6) Přibudou v obci kulturní či sportovní akce?
- 7) Mohou se občané v budoucnu těšit na výstavbu dětského či rekonstrukci stávajícího sportovního hřiště?
- 8) Je v plánu obce výstavba obchvatu obce?
- 9) Dá se v obci očekávat více kontejnerů na tříděný odpad? Přibudou kontejnery například na bioodpad, železo a barevné kovy?